

**FINANCIEEL VERSLAG 2010**  
**HOGESCHOOL ROTTERDAM**

Bestaande uit:

Verslag College van Bestuur  
Verslag Raad van Toezicht  
De jaarrekening 2010  
Overige gegevens en Bijlagen





**HOGESCHOOL ROTTERDAM**

<i>Titel</i>	Financieel Verslag 2010
<i>Eventueel: Subtitel</i>	n.v.t.
<i>Dienst (en)</i>	Financiën & Studentregistratie
<i>Vastgesteld/goedgekeurd op</i>	27 juni 2011
<i>Registratienummer (DocBase)</i>	I0298-2011
<i>Docbasenummer</i>	00190459



**INHOUDSOPGAVE****PAGINA**

1	Veslag College van Bestuur .....	3
2	Verslag van de Raad van Toezicht .....	17
3	De jaarrekening 2010 .....	24
3.1	Geconsolideerde balans per 31 december 2010.....	24
3.2	Geconsolideerde staat van baten en lasten 2010.....	26
3.3	Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2010.....	27
3.4	Presentatie van het financieel verslag.....	28
3.5	Inrichting en grondslagen .....	30
3.6	Toelichting op de geconsolideerde balans 2010.....	35
3.7	Niet in de balans opgenomen verplichtingen.....	42
3.8	Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten .....	43
3.9	Toelichting algemeen.....	49
3.10	Enkelvoudige balans per 31 december 2010 .....	52
3.11	Enkelvoudige staat van baten en lasten 2010 .....	54
3.12	Toelichting op de enkelvoudige balans 2010 .....	55
4.	Overige gegevens .....	57
4.1	Controleverklaring .....	57
4.2	Bevestiging college van bestuur .....	59
4.3	Gebeurtenissen na balansdatum .....	59
5	Bijlagen .....	60
5.1	Gegevens over de rechtspersoon.....	60

Model E : Verbonden partijen

Model G : OCW Geormerkte subsidies

Model H : Bezoldiging van bestuurders en toezichthouders



## 1 Verslag College van Bestuur

Het financieel verslag van de Hogeschool Rotterdam geeft in financiële termen de ontwikkeling weer van het afgelopen boekjaar en de financiële positie bij de start van het nieuwe jaar. Naast het financieel verslag wordt door de hogeschool een separaat jaarverslag uitgebracht.

De financiële ontwikkelingen en financiële positie kunnen niet los worden gezien van tal van andere ontwikkelingen die hier direct of indirect op van invloed zijn. Ontwikkelingen die zich veelal niet beperken tot het betreffende boekjaar, maar een oorsprong hebben in het verleden en waarvan de gevolgen en consequenties schaduwen werpen naar de toekomst.

In dit verslag worden de voor de positie van de hogeschool belangrijkste ontwikkelingen meer in een historisch perspectief en in een ruimer kader te plaatsen om een beter inzicht te verkrijgen in specifieke financiële ontwikkelingen gedurende het verslagjaar. Ten aanzien van de indeling van dit verslag zijn de huidige richtlijnen van het ministerie van OCW in acht genomen.

### 1.1 Algemene informatie

#### Aanduiding van de kernactiviteiten

De Hogeschool Rotterdam kent als kerntaak het opleveren van studenten met een HBO-diploma. De opleidingen van de hogeschool, zoals in het Centraal Register Hoger Onderwijs gevestigd, omvatten de volgende sectoren:

- Hoger Pedagogisch Onderwijs
- Hoger Technisch Onderwijs
- Hoger Gezondheidszorg Onderwijs
- Hoger Sociaal Agogisch Onderwijs
- Hoger Economisch Onderwijs
- Hoger Kunstenonderwijs

De hogeschool kent 88 verschillende, bekostigde, opleidingen.

#### Juridische structuur

De Hogeschool Rotterdam heeft de rechtsvorm van een stichting. Het bevoegd Gezag van deze stichting wordt gevormd door het College van Bestuur dat verantwoording aflegt aan de Raad van Toezicht.

Aan de Hogeschool Rotterdam is geliëerd de stichting Transfergroep Rotterdam (TR). In deze stichting zijn de commerciële activiteiten van de hogeschool ondergebracht.

Met ingang van 2011 worden al deze activiteiten ondergebracht binnen de hogeschool. Dit wordt middels een juridische fusie geëffectueerd. Hierbij verdwijnt de stichting TR. De Hogeschool Rotterdam bezit alle aandelen van B.V. RDM Campus. De activiteiten die de BV ontplooit zijn het exploiteren van onroerende zaken op Heijplaat voor bijeenkomsten, vergaderingen en onderwijs en het exploiteren van horecavoorzieningen.

De geconsolideerde financiële verantwoording van de Hogeschool Rotterdam bevat tevens de cijfers van de stichting TR en van genoemde BV.

#### Organisatiestructuur

De organisatie van de Hogeschool Rotterdam kent een tweelagenstructuur. Onder het College van Bestuur, bestaande uit drie leden, ressorteren de instituutdirecteuren en de stafdirecteuren. De organisatie kent onder het College van Bestuur 11 instituten en 8 diensten en het bureau AMC.

#### Van scholings- naar kennisinstituut

De doelstelling is de omslag van scholingsinstituut naar kennisinstituut te maken. De nieuwe bekostiging stelt dat iedere Nederlander nog één bachelor- en één masteropleiding kan volgen op kosten van de overheid. Daarnaast wordt waarschijnlijk een zogenaamde langstudeerdersmaatregel ingevoerd. Mede door deze wijzigingen in de bekostigingsregeling van het ministerie zal de hogeschool het adagium 'een leven lang leren' mede met commercieel onderwijs moeten waarmaken. Alle instituten hebben hierom al enige tijd geleden de opdracht gekregen om hier aanbod op te ontwikkelen. De activiteiten die de Transfergroep Rotterdam uitvoerde zijn per 2011 toegevoegd aan een drietal instituten, te weten de instituten voor Gezondheidszorg, voor Sociale Opleidingen en voor Lerarenopleidingen. De activiteiten sluiten het beste aan bij de betreffende instituten.

In de ontwikkeling naar kennisinstituut spelen de lectoraten met hun kenniskring een belangrijke rol. Om meer ontwikkelingskracht te organiseren worden de kenniskringen eerst in zes kenniscentra gebundeld die vervolgens in een nieuw instituut, het Instituut voor Onderzoek en Innovatie, worden samengevoegd. Hierdoor ontstaat een kritische massa waarbij ook de ondersteuning zal worden geprofessionaliseerd.

#### Belangrijkste elementen van het gevoerde beleid

In de afgelopen jaren is het aantal bekostigde studenten en het marktaandeel en daarmee de bekostiging, elk jaar toegenomen. De groei van het budget loopt twee jaar achter bij de groei van de studentaantallen. Dit komt doordat de bekostigingssystematiek van het ministerie werkt met de zogenaamde T-2 bekostiging. Door de groei van het aantal studenten en daarmee van de budgetten was het mogelijk elk jaar meer personeel aan te trekken om de groeiende groep studenten te faciliteren.

Bij de Begroting van 2010 is uitgegaan van een bezuiniging van overheidswege gezien de omvangrijke bezuinigingsoperatie die werd voorbereid. Daarom is terughoudend beleid gevoerd ten aanzien van ondermeer de personeelslasten. Het verraste de hogeschool zeer dat besloten is de zogenaamde volumecomponent toe te kennen. De prijspeilcompensatie voor gestegen salarislasten en de gestegen pensioenpremie zijn niet gecompenseerd hetgeen ook zo was ingecalculleerd. Doordat de volumecompensatie pas in juni bekend werd bleven deze middelen in 2010 nagenoeg onbesteed.

De hogeschool voert zowel offensief als defensief beleid met als doel bestaande problemen voortvarend aan te pakken en zo goed mogelijk voorbereid te zijn op de toekomst om zodoende ook in de toekomst een financieel gezonde organisatie te blijven. Dit beleid is in 2010 onverkort voortgezet.

In 2010 konden de meeste vacatures zonder noemenswaardige problemen worden vervuld.

De lasten die voortkomen uit wachtgeld en/of het faciliteren van vertrekafspraken met aanwezig, niet functionerend, personeel zijn ten laste gebracht van het budget voor defensief beleid.

Naast de defensieve maatregelen om de lasten terug te dringen zijn er ook offensieve maatregelen genomen om het marktaandeel gelijk te houden of te laten stijgen om zodoende de baten te doen stijgen.

Onder de verzamelnaam studiesucces is in 2008 gestart met diverse activiteiten die erop zijn gericht de diversiteit van de instroom te vergroten en het percentage studenten dat een studie met een diploma afsluit te verhogen. Studiesucces is gefinancierd uit de zogenaamde G4/5 middelen, aangevuld met eigen middelen.



Evenals vorige jaren is in het verslagjaar veel aandacht besteed aan verdere invoering van het Rotterdams OnderwijsModel (ROM). Deze activiteiten hebben als doel meer studenten aan de hogeschool te binden. Ook het verhogen van de contacttijd draagt hiertoe bij. Er zijn daarvoor normen vastgesteld: 1<sup>e</sup> jaar: 580 uur per jaar, 2<sup>e</sup> jaar: 580 uur per jaar, 3<sup>e</sup> jaar: 320 uur per jaar en 4<sup>e</sup> jaar: 280 uur per jaar.

De instroom van nieuwe studenten steeg met 173 van 8.137 in 2009 naar 8.310 in 2010. Met ingang van het jaar 2011 ontvangen de hbo-instellingen de bekostiging op basis van een nieuw bekostigingsstelsel. Door de onveranderde T-2 systematiek betekent dit dat de studentgegevens per 1 oktober 2009 bepalend zijn voor de hoogte van de Rijksbijdrage 2011. De overgang naar het nieuwe stelsel heeft op zich geen invloed op de beschikbare middelen voor het gehele hbo. Eveneens is afgesproken de verschillen tussen de oude en de nieuwe bekostiging voor 2011 per individuele instelling te beperken tot maximaal 1%. In de oude systematiek werd uitgegaan van aanwezige bekostigde studenten maal de onderwijsfactor, dit is een factor die de verhouding afstudeerduur en uitvalduur afzet tegen de norm.

In de nieuwe systematiek wordt uitgegaan van aanwezige bekostigde studenten. Deze tellen gedurende de normatieve studieduur van de opleiding mee. Daarnaast wordt voor iedere afgestudeerde een bedrag ontvangen dat gelijk is aan één inschrijfjaar. Het aantal ingeschreven studenten is gestegen met 1.119 van 29.252 in 2009 naar 30.371 in 2010. De bekostigde studenten zijn met 632 gestegen van 22.913 in 2009 naar 23.545 in 2010. De bekostigde behaalde graden zijn gestegen met 109 gestegen van 4.470 in 2009 naar 4.579 in 2010.

Door het ministerie zijn ook in 2010 middelen beschikbaar gesteld om de doorstroom Beroepskolom (mbo-hbo) te bevorderen. Er hebben diverse activiteiten plaatsgevonden om deze doorstroom te verbeteren.

In 2010 zijn er 8 instituten en 6 diensten geëindigd met een hoger dan begroot exploitatieresultaat. De instituten hebben onvoldoende hun beschikbare middelen kunnen inzetten. Dit is mede te verklaren door het laat bekend worden van de hogere middelen, van OCW ontvangen volumecompensatie, die in de gewijzigde begroting zijn toegekend.

#### Huisvesting

In 2010 is het Paviljoen gereed gekomen en gebruiksklaar gemaakt. Volgens planning is het begin 2011 in gebruik genomen.

In 2010 hebben onderhandelingen plaatsgevonden met de eigenaar van het Eneco gebouw. Doel is het aanhuren van het gehele gebouw. De onderhandelingen zijn niet definitief afgerond.

## Nevenstichting Transfergroep Rotterdam

### Inleiding

Ondanks de lastige marktomstandigheden is de Transfergroep erin geslaagd de omzet en het resultaat, voor correctie, te laten stijgen ten opzichte van 2009. In 2010 heeft een correctie over voorgaande jaren plaatsgevonden van 0,5 miljoen euro voor huisvestingslasten. Na deze correctie bedraagt het resultaat 0,1 miljoen euro negatief (2009: 0,2 miljoen euro winst).

### Resultaten

De totale omzet liet een stijging zien van 0,4 miljoen euro, 6,3%. Het Open aanbod liet een stijging zien van 0,5 miljoen euro en de omzet uit Incompany en overig liet een daling zien van 0,1 miljoen euro. De personele lasten stegen met 0,2 miljoen euro ten opzichte van 2009, zijnde 3,6%. De overige lasten bleven, voor de correctie huisvestingslasten, op het niveau van 2009.

### Vermogenspositie

De vermogenspositie, 0,5 miljoen euro positief (0,6 miljoen euro positief per eind 2009), is door het negatieve resultaat afgenomen.

### Transfergroep ITOR BV

Binnen de TR functioneert een aparte rechtspersoon, Transfergroep ITOR BV, waarvan de aandelen voor 100% in eigendom zijn. Bij de Transfergroep ITOR BV vinden met ingang van 2006 geen activiteiten meer plaats.

## **1.2 Toelichting op het resultaat t.o.v. de Gewijzigde Begroting 2010**

Het geconsolideerde resultaat over het boekjaar 2010 is uitgekomen op 9,9 miljoen euro positief. Het resultaat als percentage van de totale omzet blijft met 4,1% niet binnen de signaleringsgrenzen van het ministerie van OCW. Deze grenzen zijn -3% en +3%.

Dit resultaat is veel hoger dan begroot. De oorzaak hiervan is vooral te verklaren uit de politieke omstandigheden in het najaar 2009 en 2010. Tijdens het maken van de Begroting voor 2010 was Nederland in de ban van een bezuinigingsoperatie van 18 miljard euro. Daardoor is toen rekening gehouden met een terughoudend uitgavenbeleid. De verwachting was dat er zelfs geen extra middelen beschikbaar zouden komen voor prijspeilcompensatie. Dit betekende dat is ingezet op een beperkte personele inzet. Pas laat in 2010, in juni, werd bekend dat er een volumecompensatie (7 miljoen euro) beschikbaar zou komen. In die zelfde periode kwam ook het bericht over een extra bezuiniging in 2011 (langstudeerders). Met dit vooruitzicht is toen besloten zuinig om te gaan met de extra middelen en deze zeker niet structureel in te zetten. Per saldo resulteert er nu een hoger dan normaal resultaat dat wordt verklaard door de extra 7 miljoen baat én door de terughoudende personeelsinzet.

In deze jaarrekening zijn de geconsolideerde cijfers opgenomen van de hogeschool samen met de commerciële stichting Transfergroep Rotterdam en B.V. RDM Campus.

In de jaarrekening is de begroting van de Transfergroep, met een positief exploitatieresultaat van 0,4 miljoen euro, meegeconsolideerd.

De baten vertonen een wisselend beeld ten opzichte van de Gewijzigde Begroting 2010. De totale baten zijn 1,3 miljoen euro hoger. De rijksbijdragen stijgen met 0,1 miljoen euro.

De collegegelden zijn 1,0 miljoen euro hoger doordat de groei van het aantal studenten hoger is uitgevallen dan begroot en het gerealiseerde instellingscollegegeld van 0,4 miljoen euro welke niet begroot was.

De opbrengsten werk voor derden is 1,1 miljoen euro lager uitgekomen. De overige baten stijgen met 1,3 miljoen euro.

De totale lasten nemen met 2,6 miljoen af. De personeelslasten en de overige lasten zijn respectievelijk 5,1 miljoen euro en 1,1 miljoen euro afgenomen. De afschrijvingslasten en de huisvestingslasten zijn respectievelijk 1,1 miljoen euro en 2,5 miljoen euro hoger.

Onderstaand worden de belangrijkste verschillen met de Gewijzigde Begroting 2010 (GB) toegelicht.

#### Rijksbijdragen

De Rijksbijdragen nemen toe met 0,1 miljoen euro.

De Normatieve Rijksbijdrage is ten opzichte van de begroting gestegen met 1,4 miljoen euro door de ophoging van het macrobudget en een verschuiving van de 0,7 miljoen euro aanvullende rijksbijdrage huisvesting.

De Aanvullende Rijksbijdrage huisvesting heeft een lagere realisatie van 0,7 miljoen euro. De gehanteerde prijzen ten tijde van de gewijzigde begroting zijn overgenomen van de HBO-raad. De definitieve prijzen voor huisvesting waren lager en de prijzen voor de normatieve rijksbijdrage waren hoger gesteld.

De daling van de overige subsidies OCW ten opzichte van de begroting is te verklaren door minder baat voor de lectoren / kenniskringen 0,6 miljoen euro, minder baat voor de beroepskolom 0,9 miljoen euro. Deze bedragen blijven beschikbaar voor de bestemde doelen in latere jaren. Er is een hogere baat genomen voor de functiemix 0,6 miljoen euro en een hogere baat voor de Siriusgelden 0,3 miljoen euro welke voor 0,7 miljoen begroot waren bij de Opbrengst werk voor derden.

#### Overige overheidsbijdragen en –subsidies

Deze bijdragen geven een daling te zien van 0,1 miljoen euro. Hier worden de verkregen gelden van het ministerie VWS verantwoord inzake de masteropleidingen bij het instituut Gezondheidszorg.

#### Collegegelden

Deze stegen met 1,0 miljoen euro door hogere studentaantallen dan begroot en 0,4 miljoen euro is te verklaren door het ontvangen instellingscollegegeld in september 2010 welke niet begroot waren.

#### Baten werk in opdracht van derden

De Baten werk in opdracht van derden namen met 1,1 miljoen euro af. De door de Transfergroep gerealiseerde omzet kwam 0,6 miljoen euro hoger uit dan de begroting op 6,3 miljoen euro. In de begroting was 0,7 miljoen euro opgenomen voor Siriusgelden welke in de realisatie onder de rijksbijdrage zijn verwerkt.

#### Overige baten

De overige baten vallen 1,3 miljoen euro hoger uit. Deze stijging wordt met name veroorzaakt door hogere overige opbrengsten 1,4 miljoen euro en vrijwillige studentbijdrage van 0,3 miljoen euro. Verder is er een lagere baat uit verhuur en detachering personeel van respectievelijk 0,3 miljoen euro en 0,2 miljoen euro.

#### Personele lasten

De realisatie van de totale personeelslasten zijn uitgekomen op 164,8 miljoen euro. Dit is 5,1 miljoen euro lager dan begroot. De afzonderlijke posten vertonen onderstaand beeld.

De lasten voor het vaste personeel zijn 3,3 miljoen euro lager.

De lasten voor docerend personeel kennen een onderschrijding van 4,2 miljoen euro. De lasten van ondersteunend personeel kennen een overschrijding van 0,9 miljoen euro.

De post personeel niet in loondienst is 0,4 miljoen euro hoger uitgevallen dan begroot. De lasten voor overige en secundaire personeelslasten hebben met 1,0 miljoen euro de begroting onderschreden. Dit wordt voornamelijk verklaard door lagere scholingslasten en overige personele lasten waarvan ook de post afkoopsommen onderdeel uitmaakt.

De dotatie aan de voorzieningen is 0,7 miljoen euro lager dan begroot. Dit is veroorzaakt door een lagere dotatie bij de voorziening wachtgeld, 1,1 miljoen euro, en de voorziening WAO Eigen Risicodragerschap 0,3 miljoen euro. Verder was er een stijging van de voorziening Gratificatie ambtjubileum van 0,7 miljoen euro.

#### Overige lasten

De afschrijvingslasten zijn 1,1 miljoen euro hoger dan begroot met name te verklaren door een extra afschrijving gebouwen voor de herprofilering van de opleidingen/instituten met ingang van 2012. De huisvestingslasten zijn 2,5 miljoen euro hoger uitgevallen dan begroot. Dit is met name te verklaren door hogere lasten voor onderhoud en overige huisvestingslasten.

De overige lasten vallen 1,2 miljoen lager uit dan begroot, dit is met name te verklaren door lagere advertentie & werving studenten, advieskosten, reis en verblijf en overige beheerslasten. Daarnaast zijn de studentvoorzieningen en kantinekosten hoger uitgevallen.

Het saldo van de financiële baten en lasten vormt per saldo een last. Deze last is lager dan begroot doordat de rentebaar hoger was dan begroot door een hoger saldo aan liquide middelen dan begroot.

### **1.3 Financiële situatie op balansdatum**

De belangrijkste verschillen tussen de geconsolideerde balans per begin en einde van het jaar 2010 worden hierna toegelicht.

De post Materiële Vaste Activa is toegenomen, en wel met 1,5 miljoen euro. Dit is met name het gevolg van de investering in de nieuwbouw Museumpark. Bij de inventarissen en overige gebouwen zijn er meer afschrijvingen dan investeringen.

De voorraden nemen niet noemenswaardig toe.

De Vorderingen zijn toegenomen met 1,3 miljoen euro. De vorderingen collegegeld stijgen vanwege de groei van het aantal studenten. De post (handels) debiteuren en de overlopende activa laten een daling zien.

De stijging van de Liquide Middelen met 15,7 miljoen euro kan met name worden verklaard door het positieve exploitatieresultaat en de toename van de kortlopende schulden. Zie ook het kasstroomoverzicht.

Het Eigen Vermogen neemt per saldo toe met het positieve resultaat ad 9,9 miljoen euro.

Binnen het Eigen Vermogen is in de jaarrekening 2010 een deel van het vermogen bestemd als bestemmingsreserve Privaat. Dit private deel van het vermogen bestaat uit risicobuffers voor de toekomstige private ontwikkelingen rondom de gebieden RDM en multimedia gebied Delfshaven ieder voor 1 miljoen euro. Via de resultaatsbestemming is, in 2010, 0,4 miljoen euro aan de bestemmingsreserve privaat toegevoegd. Verder bestaat deze reserve uit het eigen vermogen van de deelnemingen, waarvan de stichting Transfergroep Rotterdam de belangrijkste is. De kernactiviteit van deze stichting is het verzorgen van trainingen en cursussen op commerciële basis.

De Voorzieningen stijgen met 0,6 miljoen euro. Deze stijging is te verklaren door de stijging voorzieningen ambtsjubilea en het afstudeerfonds en er was een kleine daling bij de voorzieningen wachtgeld en WAO Eigen Risicodragerschap.

De Schulden op Lange Termijn dalen met de reguliere aflossingen.

De Schulden op Korte Termijn tenslotte nemen met name toe vanwege de groei van de organisatie. Met name de posten vooruitontvangen rijksbijdragen, Beroepskolom en Lectoraten, vooruitontvangen collegegelden, nog te betalen huisvestinglasten en belastingen en premies sociale verzekeringen veroorzaken deze toename.

Het Eigen Vermogen per eind 2010 komt uit op 60,4 miljoen euro. De solvabiliteit komt daarmee uit op 34,8% (2009 32,5%). De stijging van de solvabiliteit is met name het gevolg van het toegenomen Eigen Vermogen.

Hiermee is de solvabiliteit lager dan gemiddeld in het hbo (2009). De solvabiliteit in het hbo daalt de laatste jaren van in 2006 38,5% naar in 2009 35,1%.

De current ratio, een belangrijke graadmeter voor de liquiditeit, is gestegen van 0,57 naar 0,70. De belangrijkste oorzaak hiervan is de toename van de Liquide middelen.

#### **1.4 Gang van zaken gedurende het verslagjaar ten opzichte van 2009**

##### Analyse geconsolideerd exploitatieresultaat

Zoals reeds gezegd komt het resultaat uit op 9,9 miljoen euro positief, dit is 6,9 miljoen euro hoger dan het resultaat over 2009.

De hogeschool heeft hiermee voor het dertiende jaar op rij een positief resultaat behaald.

De baten zijn 17,6 miljoen euro hoger dan in 2009.

De Rijksbijdrage nam toe met 14,0 miljoen euro tot 169,6 miljoen euro. Dit is een stijging van 9,0%.

Het aantal voor de Normatieve Rijksbijdrage relevante studenten van oktober 2008 nam toe met 1.235 tot 27.262 en het aantal onderwijsvragende studenten nam toe met 795 tot 25.495. Het aantal onderwijsvragende studenten is de basis voor de bekostiging. De ontwikkeling van het aantal onderwijsvragende studenten is met 3,2% gestegen. Het verschil in stijgingspercentage Rijksbijdrage en het aantal onderwijsvragende studenten is te verklaren door een prijspeilcorrectie en een hogere vaste voet.

De aanvullende Rijksbijdragen namen toe met 3,2 tot 9,4 miljoen euro. De belangrijkste verklaringen voor deze toename is stijging van de baat voor lectoraten, nu 3,5 miljoen euro, in 2009 2,7 miljoen euro, de bijdrage voor studiesucces, nu 5,2 miljoen euro, in 2009 4,3 miljoen euro en de bijdrage van 1,4 miljoen euro voor de middelen functiemix. De bijdrage voor de beroepskolom is met 0,4 miljoen euro gedaald tot 0,3 miljoen euro. De Aanvullende Rijksbijdrage Huisvesting nam met 0,2 miljoen euro toe tot 13,7 miljoen euro. De verklaring voor deze stijging is voor 0,4 miljoen euro toe te wijzen aan een stijging van het aantal onderwijsvragende studenten en voor 0,2 miljoen euro aan de daling van de prijs.

De collegegelden namen met 3,6 miljoen euro toe vanwege hogere tarieven maar vooral door de groei van het aantal studenten. Ten opzichte van 2009 is er een bedrag van 0,4 miljoen euro gerealiseerd voor instellingscollegegeld.

De Baten werk in opdracht van derden namen met 0,7 miljoen euro toe tot 14,8 miljoen euro. Bij de Transfergroep steeg de baat met 0,4 miljoen euro tot 6,3 miljoen euro.

De overige baten nemen met 0,6 miljoen euro af tot 8,5 miljoen euro. De belangrijkste verklaring is de daling van opbrengsten detachering personeel, 0,5 miljoen euro.

Het totaal van de lasten is met 11,2 miljoen euro toegenomen.

Hierin zit een toename van de personeelslasten, de huisvestingslasten, de overige lasten en de afschrijvingslasten met respectievelijk met 6,0 miljoen euro, 3,2 miljoen euro, 1,6 miljoen euro en 0,4 miljoen euro. De financiële baten en lasten laten een daling zien.

De personeelslasten stegen met 6,0 miljoen euro.

De primaire personeelslasten zijn met 8,3 miljoen euro toegenomen. Deze stijging wordt bijna geheel verklaard door de toename van het personeelsbestand met ongeveer 80 fte en de in de CAO toegekende verhogingen. De resterende daling van 2,4 miljoen euro wordt met name verklaard door 1,0 miljoen euro minder inzet van personeel niet in loondienst. De afname is te verklaren doordat er minder vacatures waren en dat ook met eigen personeel ingevuld kon worden.

De dotaties aan personele voorzieningen zijn 1,9 miljoen euro lager hetgeen met name is veroorzaakt door de afname bij de voorziening wachtgelden van 1,7 miljoen euro en een lagere dotatie aan de voorziening WAO Eigen Risicodragerschap van 0,2 miljoen euro.

De overige personeelslasten zijn toegenomen met 0,7 miljoen euro. Hierin zijn de toenames in de overige personele lasten, scholingslasten en de afname in de wervingslasten de bepalende elementen. De stijging van de overige personeelslasten kan verklaard worden door toename van de vergoedingen voor het beëindigen van arbeidsovereenkomsten, scholingslasten en daling van de wervingslasten voor personeel.

De afschrijvingen zijn met 0,4 miljoen euro gestegen. De afschrijvingslast voor de gebouwen is gestegen met 0,7 miljoen euro. In 2010 is er éénmalig een bedrag van 1,4 miljoen euro afschreven in het kader van de herprofilering van opleidingen / instituten. De afschrijvingslast voor apparatuur en inventaris nam af met 0,2 miljoen euro.

De huisvestingslasten zijn ten opzichte van 2009 toegenomen met 3,2 miljoen euro hetgeen te verklaren is door de toename van de huurlasten, onderhoud en overige huisvestingslasten.

De overige lasten waaronder de inventaris, apparatuur en leermiddelen namen met 1,6 miljoen euro toe. Dit werd veroorzaakt door stijgende reparatie en onderhoud inventarissen.

De overige overige lasten stegen met 0,6 miljoen euro door hogere lasten in verband met uitbesteed onderwijs en stagelasten.

Het saldo van de financiële baten en lasten zijn gedaald met 0,2 miljoen euro en met name te verklaren door een daling van de rentelasten. De omvang van de rentebaten zijn nagenoeg gelijk gebleven, maar de lagere rentepercentages zijn gecompenseerd door hogere liquide middelen. De rentebaten zijn ten opzichte van de begroting gestegen met 0,2 miljoen euro door meer liquiditeit in 2010.

#### Analyse van de financieringsstructuur

De structuur is in 2010 niet wezenlijk veranderd. In 2010 is er een bedrag van 1,0 miljoen euro afgelost. Het aandeel van langlopende schulden is met de aflossing en en groter worden van het balanstotaal van 12,6% gedaald naar 10,7%.

In 2000 zijn aanvullende afspraken gemaakt met betrekking tot de renteherziening op de ABN AMRO OKF-lening (oorspronkelijk bedrag: 43,8 miljoen euro). Inmiddels is driekwart van deze lening geheel afgelost. De aflossing van het laatste kwart verloopt nog volgens het oorspronkelijke schema. Voor dit deel is een renteafspraak gemaakt die er op neerkomt dat eind 2013 een renteherzieningsmoment is afgesproken. In 2002 zijn de afspraken over de financiering van de HES-nieuwbouw definitief gemaakt. Het betreft hier een 30-jarige lening van 15,2 miljoen euro. Hiervoor is voor twee gelijke delen een renteswap afgesproken met looptijden tot 2011 en 2017.

Met deze leningenportefeuille is een situatie ontstaan waarbij de hogeschool om de 2 á 3 jaar voor ongeveer 30% - 50% van de schulden de rente opnieuw kan onderhandelen. Op het moment van renteherziening bestaat steeds de mogelijkheid het betreffende deel af te lossen. Daarnaast beschikt de hogeschool over een niet opgenomen kredietfaciliteit van 10 miljoen euro.

#### Ontwikkelingen met betrekking tot de studentenaantallen

De studentaantallen van 2010 zijn opgenomen conform de accountantsverklaring over de stand van oktober 2010.

De instroom is toegenomen van 8.544 in 2009 tot 8.629 in 2010. Het aantal afstudeerders is gestegen van 4.653 in 2009, tot 4.790 in 2010.

Het verloop van het aantal ingeschreven bekostigde studenten per 1 oktober, volgens de oude bekostigingssystematiek, is als volgt:

	Totaal
Jaar 2004	21.356
Jaar 2005	23.266
Jaar 2006	25.219
Jaar 2007	26.123 (exclusief niet-EER studenten)
Jaar 2008	27.367 (exclusief niet-EER studenten)

Met ingang van 1 oktober 2009 is de nieuwe bekostiging van toepassing met de daarbij de volgende studentaantallen:

Jaar	Bekostigd	Bekostigingsjaren zijn verbruikt	Niet bekostigd	Totaal
2009	22.913	4.982	1.357	29.252
2010	23.545	5.387	1.439	30.371

De niet bekostigde studenten bestaan uit een drietal categorieën zijnde:

1. studenten die reeds een bachelor- of mastergraad behaald hebben
2. studenten die hun eerste inschrijving bij een andere hoger onderwijsinstelling hebben
3. studenten die niet voldoen aan de nationaliteitsvereiste en of woonplaatsbeginsel.

## **1.5 Treasury**

De hogeschool heeft een vastgesteld Treasurystatuut. Het beleid is gericht op het optimaliseren van de financieringsstructuur van de hogeschool en het beperken van financiële risico's. De tijdelijk niet benodigde middelen zijn belegd in risicomijdende deposito's en/of spaarrekeningen.

Het renterisico is beheerst doordat voor de langlopende leningen renteafspraken, zogenaamde swaps, zijn gemaakt die verschillende renteherzieningsmomenten kennen. Om de twee à drie jaar dient voor 30%-50% van de portefeuille de rente opnieuw te worden onderhandeld. Ook is het mogelijk dat deel van de portefeuille dan af te lossen.

## **1.6 Risicoparagraaf**

Deze risicoparagraaf zal eerst ingaan op een aantal hogeschoolbrede risico's met beheersinstrumenten en daarna op een aantal specifieke financiële risico's met bijbehorende beheersinstrumenten om de risico's te beheersen en te minimaliseren.

### **Hogeschoolbrede risico's**

De hogeschool kent een risicoregister. Dit register wordt samengesteld door het management van de hogeschool in samenspraak met een lid van het CvB. Periodiek wordt dit register opnieuw samengesteld waardoor het register, dat de top 10 van de geïdentificeerde risico's bevat, actueel blijft. Ieder risico wordt aan een dienst gekoppeld die daarmee als eigenaar van dit risico de taak krijgt om de afgesproken strategie zo goed mogelijk uit te voeren. Afhankelijk van het risico en de mogelijkheden kan de strategie zijn om het risico te reduceren of te behouden. In alle gevallen zijn bijbehorende maatregelen vastgesteld.

De top vijf van het risicoregister in 2010 was:

1. Bekostiging 1<sup>e</sup> geldstroom,
2. Toenemende diversiteit,
3. Imagoschade,
4. Kwaliteit personeel en
5. Kwaliteit management.



De bijbehorende beheersinstrumenten zijn de volgende.

1. Bekostiging 1<sup>e</sup> geldstroom; dit risico heeft een aantal elementen in zich zoals aantal studenten, rechtmatigheid inschrijving en registratie en accreditatie opleiding. Dat het aantal studenten medebepalend is voor de omvang van deze geldstroom is evident. Door gerichte voorlichting, een aantrekkelijk portfolio, aangepaste wervingscampagnes, monitoring van het inschrijfproces en verbetering kwaliteitszorgsysteem wordt dit risico beheerd. Er is een begin gemaakt met het verbeteren van het kwaliteitszorgsysteem.

2. Toenemende diversiteit; het risico is, dat het klassieke aanbod niet meer toereikend is voor de veranderende groep studenten. Het aanbod wordt hieraan aangepast door bijvoorbeeld ons meer te richten op Leven Lang Leren. Dit gebeurt door onder andere het aanpassen van het deeltijdonderwijs en door het breder aanbieden van privaat onderwijs.

3. Imagoschade; dit risico kent vele mogelijke oorzaken, zoals bijvoorbeeld een incident dat negatief in de media komt, een benchmark met een slecht resultaat, ontevredenheid bij studenten of medewerkers. De genomen maatregelen bestaan onder andere uit een procedure voor crisismanagement, gericht persbeleid, pr-beleid gericht op het verstevigen van het imago en klachtenprocedures. Daarnaast is het kwaliteitszorgsysteem primair erop gericht om ontevredenheid snel te signaleren en verbeterbeleid te initiëren.

4. Kwaliteit personeel; het risico dat medewerkers van de onderwijsinstelling onvoldoende beschikken over de kennis en vaardigheden die benodigd zijn om als onderwijsinstelling succesvol te kunnen opereren. De maatregelen in deze zijn een aangescherpt aannamebeleid, sturen op medewerkertevredenheid, eigen aanbod van secundaire arbeidsvoorwaarden naast de CAO en een uitgebreid programma van scholingstrajecten, leidend tot het opscholen van docenten met een bachelorgraad naar een mastergraad.

5. Kwaliteit management; het risico dat management niet beschikt over de benodigde kennis, vaardigheden, competenties en/of ervaring. Om dit risico te beheersen is een drietal management development trajecten gestart. Daarnaast wordt het managementcontract als instrument ingezet en wordt gewerkt aan verbreding van de ondersteuning van het management.

## **Financiële risico's**

### **Bekostiging**

De hogeschool kent een intern budgetallocatiesysteem waarbij de externe regels zo veel als mogelijk intern worden doorvertaald en waarbij de hoofdregel is dat er jaarlijks niet meer uitgedeeld kan worden dan dat er binnenkomt aan Rijksbijdrage en collegegelden. Hierdoor bestaat niet het risico dat de interne allocatie qua bedrag de externe overtreft. Uiteraard blijft hiermee het risico van een, forse, budgetverlaging aanwezig. Indien er een forse budgetverlaging verwacht wordt, bijvoorbeeld langstudeerders, worden er diverse scenario's opgesteld om de gevolgen van de eventuele bezuinigingen in kaart te brengen. Samen met een aantal financiële kengetallen wordt het risicoprofiel van de HR in kaart gebracht. Onverkort wordt intern gestuurd op een behoorlijke flexibele personeelsformatie, personeel in loondienst en personeel niet in loondienst, van ongeveer 30%. Mede hierdoor is de hogeschool van mening behoorlijk omvangrijke bezuinigingen op te kunnen vangen.

### Langstudeerders

Hoewel deze maatregel een jaar is uitgesteld zijn al wel maatregelen in gang gezet. Deze zijn gericht op het voorkomen dat studenten lang over de studie doen. Extra begeleiding, summercourses en voorlichting zijn hierbij de belangrijkste elementen.

### Financiering

De hogeschool maakt, beperkt, gebruik van externe financiering voor te realiseren bouwprojecten. Het grootste deel van het materieel vast actief is intern gefinancierd. Het aandeel langlopende schulden is slechts 11% van het balanstotaal. Met de banken zijn afspraken gemaakt om dit aandeel af te bouwen. Tegelijkertijd zijn afspraken gemaakt dat, indien noodzakelijk, extra kredieten kunnen worden opgenomen.

### Privaat

De afdeling Business Control van de hogeschool is gesplitst in Publiek en Privaat, waarbij Privaat zich met name richt op een juiste scheiding van publieke en private middelen en het monitoren van de commerciële activiteiten welke een beduidend hoger risico hebben qua omzet en resultaat dan de publieke activiteiten.

## **1.7 Vooruitblik**

Het komend jaar staat voor Hogeschool Rotterdam in het teken van profilering. De opdracht tot profilering is het resultaat van externe ontwikkelingen voortkomend uit o.a. het advies van de Commissie Veerman en de ontwikkeling van een Europese Classificatie voor Hoger Onderwijsinstellingen maar ook van interne ambities om, vooral op het terrein van onderzoek, meer massa en focus aan te brengen. Een onderscheidend profiel wordt de komende jaren belangrijker bij het in aanmerking komen voor doelgerichte financiering voor onderwijs en onderzoek.

Al vele jaren heeft de hogeschool een sterk profiel met de keuze om een Rotterdamse hogeschool te zijn, een kennisinstelling van en voor de regio met als kernwoorden Rotterdam en Rotterdams. Het is de opgave voor 2011 om dit profiel nog scherper te formuleren en uit te werken in een samenhangend spectrum van opleidingen, minoren, i-labs en onderzoeksthema's. Deze uitwerking vindt langs de volgende 3 lijnen plaats:

1. Profilering van de hogeschool: Rotterdam en Rotterdams hebben al op vele beleidsterreinen zoals gerichtheid op diversiteit en studiesucces, ROM, OIIO, attractief en intensief onderwijs gezorgd voor een eigen, herkenbaar beeld van onze hogeschool. Op een aantal andere beleidsterreinen zoals Leven Lang Leren, internationalisering, doorwerking van de thema's uit het onderwijsbeleid in het personeelsbeleid kan onze profilering nog aan kracht winnen. Daaraan gaan we werken en de strategische opgaven die hiermee samenhangen, zullen worden vastgelegd in een nieuw Position Paper dat in mei 2011 zal verschijnen;
2. Profilering van de instituten: door nieuwe huisvestingsmogelijkheden per januari 2012 komen er alternatieven tot herschikking van de instituten met als doel om de verbindingen tussen verwante opleidingen uit uiteenlopende sectoren te verbeteren. Dit leidt tot nieuwe kansen die aansluiten op de gekozen profilering. In 2011 worden deze opties uitgewerkt en zal de herhuisvesting voorbereid worden;
3. Profilering van de kenniscentra: de lectoraten worden in 2011 gebundeld in 6 kenniscentra binnen het nieuw te vormen Instituut Onderzoek en Innovatie. Het gaat om de thema's Clean Technology/Smart Solutions, Zorginnovatie, Talentontwikkeling,

Creative Industries, Integrale Gebiedsontwikkeling en Business Development. Bij de keuze voor die 6 thema's in het onderzoek hebben de prioriteiten die de regio voor zijn verdere ontwikkeling hanteert, een leidende rol gespeeld. In de komende maanden zal veel aandacht uitgaan naar zowel de organisatorische transitie als inhoudelijke aspecten zoals meerjarige onderzoeksprogramma's en jaarplannen met de instituten.

De geconsolideerde Begroting 2011 ziet er als volgt uit:

### Baten

(x € 1.000)

	<b>Begroting 2011</b>
Rijksbijdragen	177.894
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	2.018
College-, cursus-, les- en examengelden	46.210
Baten werk in opdracht van derden	15.064
Overige baten	<u>4.991</u>
<b>Totaal baten</b>	<b>246.177</b>
<b>Lasten</b>	
Personeelslasten	180.002
Afschrijvingen	15.830
Huisvestingslasten	13.746
Overige lasten	33.569
<b>Totaal lasten</b>	<b><u>243.147</u></b>
Saldo baten en lasten	3.030
Financiële baten en lasten	<u>592</u>
<b>Resultaat</b>	<b><u><u>2.438</u></u></b>

De mogelijk ingrijpende bezuinigingen die in 2012 en verdere jaren op het hoger onderwijs afkomen, zorgen voor blijvende aandacht voor het behoud en waar mogelijk groei van ons marktaandeel. Dit wil de hogeschool enerzijds doen door nog meer aandacht te besteden aan het behalen van een zo goed mogelijk studierendement door onze studenten. Dit vraagstuk heeft al langere tijd onze aandacht maar door de bezuinigingen in combinatie met de invoering van het nieuwe bekostigingssysteem is er een extra dimensie aan dit vraagstuk gevoegd. Het wordt nog meer onze opgave om studenten zo gericht mogelijk te ondersteunen in hun keuzeprocessen en, indien de opleiding of de resultaten tegenvallen, hen zo snel mogelijk bij de meest passende opleiding terecht te laten komen. Maar ook studenten die dreigen te vertragen in de laatste fase van hun studie krijgen extra onze aandacht om te voorkomen dat deze studenten ongewild geconfronteerd worden met het verhoogd wettelijk collegegeld.

Door de lopende landelijke inspectieonderzoeken in het hoger onderwijs o.a. naar verkorte trajecten voor langstudeerders zal het komend jaar de kwaliteit van het hoger onderwijs veel aandacht krijgen van de politiek en de media. De buitenwereld is kritisch en het imago van het hoger onderwijs staat onder druk. Het komend jaar vraagt het extra onze aandacht om aan onze studenten, de beoordelende instanties en de buitenwereld de kwaliteit van onze opleidingen, vooral op het gebied van toetsing en beoordeling, te laten zien. Daarvoor zal de hogeschool inzetten op borging van processen en sturing op kwaliteit en resultaten.

De mogelijke daling van de beschikbare middelen per student en de noodzaak van intensieve begeleiding van onze diverse studentenpopulatie maakt het verder nodig actief te streven naar het efficiënt organiseren van de ondersteunende processen in de diensten en de instituten. Hierbij mag deze efficiency niet ten koste gaan van de kwaliteit. Vooral de processen rondom de operationele kwaliteit van de opleidingen bepalen in grote mate de tevredenheid van de studenten over hun opleiding en onze hogeschool.

**Tot slot**

Al deze zaken vragen omvangrijke investeringen in de komende jaren die uit de diverse reguliere budgetten zullen worden gefinancierd.

De financiële ontwikkelingen van 2010 dragen bij aan een gezonde buffer om eventuele problemen in de toekomst het hoofd te bieden.

Rotterdam, 27 juni 2011

Namens het College van Bestuur,  
drs. J.A.C.F. Tuytel

## 2 Verslag van de Raad van Toezicht

### SAMENSTELLING

De Raad van Toezicht van de Hogeschool Rotterdam bestond in 2010 uit de volgende leden:

De heer Mr. C.J. de Swart (voorzitter)

Mevrouw Mr. W. Sorgdrager

De heer Ir. C.J.M. Asselbergs

De heer Drs. C.A.C.M. Oomen MSc

De heer Drs. C.W. van der Waaij RA.

	(Hoofd-)functies en relevante nevenfuncties (gegevens per 31 december 2010)
Mr. C.J. de Swart Voorzitter Leeftijd: 69 jaar Zittingsduur (na fusie per 1 mei 2002): 8 jaar, 8 maanden	→ Voorzitter Raad van Commissarissen Stadion Feyenoord N.V. → Lid Raad van Commissarissen DAF-trucks N.V. → Voorzitter Raad van Commissarissen Ordina N.V. → Voorzitter Raad van Commissarissen Wealth Management Partners N.V.
Drs. C.A.C.M. Oomen MSc Leeftijd: 62 jaar Zittingsduur: 1 jaar, 8 maanden	→ Voorzitter Raad van Bestuur OWM DSW Zorgverzekeraar U.A. en OWM Stad Holland Zorgverzekeraar U.A. → Lid Raad van Commissarissen Multizorg VRZ B.V. → Lid Raad van Commissarissen Rotra → Lid Raad van Commissarissen HSK Groep B.V. → Lid Raad van Commissarissen Brainova Ventures B.V. → Lid Raad van Toezicht SGZ → Voorzitter Facilitaire Stichting Gezondheidszorg
Mw. Mr. W. Sorgdrager Leeftijd: 62 jaar Zittingsduur: 3 jaar, 8 maanden	→ Lid Raad van State → Lid Europese Commissie tegen Racisme en Intolerantie → Lid Raad van Toezicht Unicef Nederland → Lid bestuur Stichting Arbo Unie → Lid Raad van Toezicht Mondriaan Onderwijsgroep → Lid Raad van Toezicht van het Leids Universitair Medisch Centrum
Ir. C.J.M. Asselbergs Leeftijd 60 jaar Zittingsduur: 7 jaar	→ Directeur Deltalinqs → Lid Raad van Commissarissen STEDIN
Drs. C.W. van der Waaij, RA Leeftijd 59 jaar Zittingsduur 1 jaar	→ Voorzitter Directie Unilever Nederland Holdings N.V. → Lid Raad van Toezicht Instituut voor Sport en Beweging (NISB) → Lid Raad van Commissarissen Rabobank Rotterdam → Voorzitter Raad van Advies van het Nationaal Register Commissarissen en Toezichthouders → Lid Raad van Toezicht Catharinaziekenhuis Eindhoven → Lid Raad van Commissarissen Arbo Unie B.V. → Vicevoorzitter NCD (Nederlandse Vereniging voor Commissarissen & Directeuren

## ROOSTER VAN AFTREDEN

Het volgende rooster van aftreden was per 31 december 2010 van toepassing:

- 1 januari 2011: C.J. de Swart
- 1 januari 2012: C.J.M. Asselbergs en Mw. W. Sorgdrager
- 1 januari 2013: C.A.C.M. Oomen
- 1 januari 2014: C.W. van der Waaij

De zittingstermijn van leden van de Raad van Toezicht is vier jaar. Leden zijn één keer terstond herbenoembaar.

De termijn van de heer De Swart liep af per 31 december 2010. Gelet op het aantal benoemingstermijnen was een herbenoeming niet meer mogelijk, zodat de Raad van Toezicht in zijn laatste vergadering van 2010 afscheid van hem heeft genomen. De Raad bedankt de heer De Swart voor zijn inzet en inbreng gedurende zijn lange zittingsperiode. Als voorzitter van de Raad van Toezicht van de Hogeschool voor Economische Studies Rotterdam heeft hij een doorslaggevende rol gespeeld bij de totstandkoming van de fusie tussen de Hogeschool Rotterdam en de Hogeschool voor Economische Studies Rotterdam. Toen hij na de fusie in 2002 het voorzitterschap van de Raad van Toezicht van de nieuwe instelling op zich nam, was hij een bindende factor die belangrijk was voor het integratieproces. Zijn optreden heeft de groei van de instelling erg gestimuleerd.

Met het terugtreden van de heer De Swart als lid kwam ook het voorzitterschap vacant. De Raad van Toezicht besloot de heer Van der Waaij te benoemen tot de nieuwe voorzitter. Waar de heer De Swart ook degene was in wie het onderdeel van de profielschets voor de Raad van Toezicht "financiële deskundigheid" was gerepresenteerd, moest worden nagegaan wie na het aftreden dit onderdeel zou kunnen invullen. Vastgesteld werd dat de heer Van der Waaij aan deze kwalificatie voldoet.

Over de vacature die ontstond door het terugtreden van de heer De Swart werd eind 2010 een voorgenomen benoemingsbesluit voorgelegd aan de Centrale Medezeggenschapsraad. Het betrof de heer J.F. de Haas, voorzitter van de Raad van Bestuur van ENECO.

## BEZOLDIGING:

De leden van de Raad van Toezicht ontvangen voor hun werkzaamheden een bezoldiging. Op grond van een bezoldigingsadvies van de Hay-groep voor leden van Raden van Toezicht bij Hogescholen in Nederland is deze bezoldiging per 1 januari 2009 bepaald op

- voor de voorzitter € 9.000 per jaar (bruto)
- voor de leden € 6.300 per jaar (bruto).

Bij de bespreking van de remuneratiegegevens bleek dat de groei van de Hogeschool tot gevolg heeft gehad dat bij de groepsindeling van de Hay-regeling een stijging van categorie E naar categorie F van toepassing is geworden. Effectuering van de daarbij behorende bedragen zal plaatsvinden bij de vaststelling van het remuneratierapport in 2011.

## PROFIELSCHETS:

De profielschets voor de leden van de Raad van Toezicht luidt als volgt:

- langdurige bestuurservaring
- regionale/landelijke bekendheid
- beschikkend over een relevant relatienetwerk
- binding met de regio
- geen 'conflicting interests'.

Door middel van spreiding over de leden zou zo veel mogelijk een mix van deskundigheden en maatschappelijke sectoren moeten worden bewerkstelligd:

- financiën
- gezondheidszorg
- kunsten
- bedrijfsleven
- openbaar bestuur
- haven/industrie.

Minimaal één van de leden van de Raad van Toezicht is een zogenoemde financieel expert, hetgeen inhoudt dat deze persoon relevante kennis en ervaring heeft opgedaan in de financiële bedrijfsvoering bij naar omvang gelijkwaardige rechtspersonen.

Er wordt gestreefd naar een redelijke mix van actieven en niet-actieven (d.w.z. werkzaam in een maatschappelijke functie, respectievelijk een maatschappelijke functie beëindigd hebbend).

Er wordt gestreefd naar een redelijke mix van mannen en vrouwen (d.w.z. naar tenminste één van beiderlei kunne).

De volgende relaties zijn onverenigbaar met de gewenste onafhankelijkheid:

- leden van de Raad van Toezicht die in dienst zijn bij andere Hogescholen
- leden van de Raad van Toezicht die een dienstbetrekking hebben bij één van de externe toezichthouders (zoals bijvoorbeeld de accountant) van de Hogeschool.

## GOVERNANCESTRUCTUUR

De Raad van Toezicht hield vast aan de Governancestructuur die, in overeenstemming met de HBO-Branchecode, in 2006 werd vastgesteld, alsmede aan de daaruit voortvloeiende publicaties. In 2010 verscheen de Wet versterking bestuur in het Staatsblad. Daarmee werd een aantal bepalingen van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek aangepast. Tot de aanpassingen behoorde het borgen van de Gedragscode Governance in de wet. Deze borging ging gepaard met een beperkt aantal inhoudelijke aanpassingen. Deze aanpassingen betroffen onder andere het opnemen van een voordrachtsrecht van de Centrale Medezeggenschapsraad voor een zetel in de Raad van Toezicht en de frequentie van het overleg van de Raad van Toezicht met de Centrale Medezeggenschapsraad. De statuten en reglementen werden aangepast, opdat aan deze nieuwe wettelijke eisen wordt voldaan.

## ONAFHANKELIJKHEID

De leden van de Raad van Toezicht zijn onafhankelijk in de betekenis van de Branchecode Governance.

Zij kunnen onafhankelijk van elkaar, van het College van Bestuur en van welk deelbelang dan ook onafhankelijk en kritisch opereren.

Geen lid van de Raad van Toezicht, dan wel zijn echtgenoot, geregistreerde partner of een andere levensgezel, pleegkind of bloed- of aanverwant tot in de tweede graad

- is in de vijf jaar voorafgaande aan de benoeming tot lid van de Raad van Toezicht werknemer of lid van het College van Bestuur van de Hogeschool (inclusief gelieerde rechtspersonen) geweest;
- heeft een financiële vergoeding van de Hogeschool of van aan haar gelieerde vennootschap ontvangen, anders dan de vergoeding die voor de als lid van de Raad van Toezicht verrichte werkzaamheden wordt ontvangen;
- was bestuurslid van een vennootschap dan wel een grote rechtspersoon waarin een lid van het College van Bestuur van de Hogeschool lid van de Raad van Commissarissen respectievelijk de Raad van Toezicht is;

- was werkzaam bij het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de Nederlands Vlaamse Accreditatie Organisatie of het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij;
  - hield een aandelenpakket van ten minste tien procent in een aan de Hogeschool gelieerde vennootschap.
- Van besluitvorming waarbij tegenstrijdige belangen van leden van de Raad van Toezicht of van leden van het College van Bestuur aan de orde zijn geweest, was geen sprake.

#### COMMISSIES

De Raad van Toezicht functioneert als een geheel; er zijn geen commissies ingesteld die verantwoordelijk zijn voor deeltaken.

#### WERKZAAMHEDEN

De Raad vergaderde in het verslagjaar vier keer: op 8 maart, 14 juni, 4 oktober en 13 december.

Gedurende het verslagjaar was er in en buiten de vergaderingen contact tussen leden van de Raad van Toezicht en leden van het College van Bestuur. De contacten verliepen op positieve wijze.

Ook werd door leden van de Raad van Toezicht op informele wijze contact onderhouden met functionarissen van de Hogeschool.

De aangelegenheden waarmee de Raad zich in de vergaderingen bezighield, waren o.a. de volgende:

- landelijke ontwikkelingen
- beleid College van Bestuur en Financiën
- samenstelling College van Bestuur
- onderwijs, instroom en assortiment
- personeelsbeleid en organisatie,
- huisvesting
- publiciteit over andere instellingen en inspectieonderzoek.

#### Landelijke ontwikkelingen:

De Raad van Toezicht liet zich door het College van Bestuur op de hoogte houden van ontwikkelingen in het hoger beroepsonderwijs, alsmede van de wijze waarop de Hogeschool Rotterdam daaraan aandacht gaf.

Tot deze onderwerpen behoorde de aanpassing van de bekostigingssystematiek die met ingang van 2011 bij de vaststelling van de rijksbijdrage wordt gehanteerd. Daarbij kwam ook aan bod dat er, gegeven de grote omvang van het aantal allochtone studenten, voor de vijf hogescholen in de vier grote steden extra middelen worden toegekend die gericht zijn op het verbeteren van de doorstroom van studenten. Een aanpassing die al met ingang van het cursusjaar 2010-2011 van kracht werd, was het niet langer toekennen van bekostiging voor studenten die al eerder een bachelordiploma hadden behaald.

Ook werden de hoofdlijnen van het rapport "Differentiëren in drievoud omwille van kwaliteit en verscheidenheid in het hoger onderwijs" van de Commissie Toekomstbestendig Hoger Onderwijs Stelsel (Commissie Veerman) besproken.

Het regeerakkoord dat in 2010 tot stand kwam bevatte voornemens op het terrein van het hoger onderwijs. Hoewel ingrijpende bezuinigingen zouden uitblijven, waren de voornemens rond verhoging van collegegelden voor bepaalde groepen en bezuiniging op de studiefinanciering toch ontwikkelingen waarover bezorgdheid bestond.



De Raad van Toezicht nam kennis van de uitkomsten van het overleg van het platform van Raden van Toezicht d.d. 13 december 2011. Deze hadden betrekking op de indexatie van de salarisbedragen voor leden van Colleges van Bestuur.

#### Beleid College van Bestuur en Financiën

De voor 2009 overeengekomen doelstellingen van het College van Bestuur werden, zoals opgenomen in de beleidsrijke begroting van dat jaar verantwoord in het op 8 maart 2010 besproken Resultatendocument 2009.

Het risicoregister 2009 werd toegelicht door het College van Bestuur.

De Raad van Toezicht keurde in zijn vergadering d.d. 14 juni 2010 het Jaarverslag 2009 van het College van Bestuur goed. Ook de Jaarrekening 2009 en de Management Letter en het accountantsverslag over dat jaar van de accountant Ernst & Young werden in die vergadering besproken. De Raad van Toezicht verleende decharge aan het College van Bestuur voor het in 2009 gevoerde beleid.

De bespreking van de Jaarrekening vond, zoals gebruikelijk, plaats in tegenwoordigheid van de accountants. Er werd, wegens het terugtreden in die functie, afscheid genomen van de heer W.R.L. Koolhof RA.

Voorts was bij de vergaderstukken steeds een overzicht gevoegd van de stand van zaken van de uitputting van de middelen ten opzichte van de begroting, de prognose voor het hele jaar en de balansgegevens, zodat de raad in staat was de financiële gang van zaken te volgen. Besloten werd de tekst van het Treasury Statuut iets aan te passen om eventuele risico's van risicovol beleggen tegen te gaan.

De Raad verleende voorts goedkeuring aan de Begroting 2011.

Het functioneren van de externe accountant werd geëvalueerd. Het betrof de weging die overeenkomstig de Gedragscode Governance, eens in de vier jaar moet plaatsvinden. De evaluatie leidde tot het besluit om Ernst & Young ook in de komende periode als accountant te doen functioneren.

#### Onderwijs, assortiment, instroom en kwaliteitszorg

Het College van Bestuur stelde de Raad van Toezicht regelmatig op de hoogte van ontwikkelingen betreffende het onderwijs.

Het assortiment van aangeboden onderwijs kwam regelmatig aan de orde. De Raad van Toezicht steunde het beleid van het College van Bestuur om te voorkomen dat de Hogeschool Inholland zou starten met een aanbod van lerarenopleidingen voortgezet onderwijs in Den Haag, als zijnde een bedreiging voor de instroom bij de Rotterdamse lerarenopleidingen. Na de beslissing van de staatssecretaris om het voornemen van Inholland niet te volgen, volgde op initiatief van deze instelling een gerechtelijke procedure, die in 2010 ook weer werd opgeschort.

Het initiatief om te komen tot een uitbreiding van het assortiment met één of meer opleidingen op het terrein van sport en bewegen kreeg in het verslagjaar helaas geen vervolg, omdat de desbetreffende aanvragen werden afgewezen.

Positief was de uitkomst van aanvragen voor Associate-degreeprogramma's (nieuwe tweejarige trajecten met een eigen uitstroomprofiel). Aanvragen die samen met het ROC Zadkine en het ROC Albeda werden ingediend, werden gehonoreerd op het terrein van Ondernemen, Arts & Crafts, Officemanagement, Maintenance & Mechanics en Pedagogisch Educatief Medewerker. Samen met het ROC Da Vinci in Dordrecht werd een aanvraag voor een Ad-programma Engineering ingediend.

Ook kwam aan de orde dat de opleiding Culturele & Maatschappelijke vorming een aparte uitstroom op het terrein van Theater en Maatschappij kreeg, waarvan de instroom per september 2010 voor de eerste keer plaatsvond.

Ook is een niet bekostigde masteropleiding Product Design toegewezen, die samen met enkele andere hogescholen wordt uitgevoerd.

De Raad van Toezicht was benieuwd naar de afkomst van studenten van de Hogeschool. Een overzicht dat daarover informatie gaf werd besproken. Het percentage van de som van het aantal westerse en van niet-westerse allochtone studenten, als onderdeel van het totaal aantal ingeschrevenen, ontwikkelde zich als volgt:

2007	2008	2009
32,2%	33,8%	33,7%

Desgevraagd werd aan de Raad van Toezicht een overzicht verstrekt van de resultaten bij accreditaties van opleidingen bij de Hogeschool vanaf 2004. Dit gaf een positief beeld van het oordeel over de kwaliteit van opleidingen door de externe deskundigen die in dit proces hun zienswijze kenbaar maken. Het samenvattend overzicht van oordelen op facetten was als volgt:

	2004	2005/2006	2007	2008	2009
Onvoldoende	2%	0%	1%	2%	6%
Voldoende	59%	36%	33%	31%	52%
Goed	38%	64%	64%	67%	42%
Excellent	1%	0%	2%	0%	0%

Ter toelichting: bij de interpretatie van bovenstaande cijfers dient rekening gehouden te worden met aanscherping van de beoordelingscriteria en de recente overname van de lerarenopleidingen technische beroepen van Fontys.

#### Personeelsbeleid en organisatie

Op verzoek van de Raad van Toezicht verstrekte het College van Bestuur periodiek gegevens met betrekking tot de invulling van vacatures. In de loop van het jaar kantelde het beeld. Het vraagstuk van het vervullen van vacatures was in 2010 geen urgente kwestie meer. Het lukte gemakkelijk om de personeelsbezetting op peil te houden.

#### Huisvesting

Het College van Bestuur presenteerde scenario's rond het voorgenomen huisvestingsbeleid voor de langere termijn. Dit bestaat uit de wens om de Hogeschool zo veel mogelijk te concentreren in de nabijheid van de locatie Academieplein. Het effectueren van deze wens is niet alleen afhankelijk van beleidsimpulsen vanuit de Hogeschool, maar ook van externe ontwikkelingen. Een positieve omstandigheid daarbij was het op de markt komen van het zogenaamde. Enecogebouw in de Rochussenstraat. Het aantrekken van dit gebouw door middel van een langdurig huurcontract geeft lucht aan de ruimtebehoefte van de Hogeschool voor de komende periode. De Raad van Toezicht verleende fiat aan deze operatie. Een ander voornemen betrof het exploreren van uitbreidingsmogelijkheden van de Hogeschool in het zgn. Coolhavengebied. Ook deze, dicht bij het Academieplein gelegen locatie, biedt

mogelijkheden voor het concentreren van huisvesting. Voorwaarden zijn het op goede condities afstoten van de Kralingse Zoom en een beheersbaar proces voor deze nieuwe locatie. Besluiten dienaangaande werden nog niet voorgelegd aan de Raad van Toezicht.

#### Publiciteit over andere instellingen en inspectieonderzoek.

In de loop van 2010 ontstond er publiciteit over vermeende onregelmatigheden bij o.a. de Hogeschool Inholland. Het betrof de wijze waarop diploma's werden verstrekt aan langzame afstudeerders en het declaratiegedrag van leden van het College van Bestuur van die instelling. De Inspectie Hoger Onderwijs maakte bekend onderzoek te verrichten naar de gang van zaken. Het onderzoek over het eerste onderwerp zou zich ook uitstrekken naar de handelwijze bij andere instellingen. De Raad van Toezicht liet zich voorlichten over de situatie bij de Hogeschool Rotterdam met betrekking tot deze beide onderwerpen.

#### BERAAD OP HET FUNCTIONEREN VAN DE RAAD VAN TOEZICHT EN VAN HET COLLEGE VAN BESTUUR

De Raad van Toezicht heeft in een apart daarvoor belegde vergadering zich (buiten tegenwoordigheid van het College van Bestuur) beraden op zijn eigen functioneren, alsmede op het functioneren van het College van Bestuur, alsmede van de leden daarvan.

In 2010 vond het onderzoek plaats dat eens per twee jaar wordt uitgevoerd naar de vraag of de indeling in categorieën bij de zgn. Hay-systematiek nog steeds correct is. De Raad van Toezicht stelde in december 2010 vast dat een hogere groep van toepassing is geworden. Met inachtneming daarvan zal het remuneratierapport worden vastgesteld.

De scholingsbehoeften van de leden van de Raad van Toezicht werden geïnventariseerd. Dit leidde tot een bijeenkomst op 13 december 2010, waarbij de leden van de Raad op de hoogte werden gebracht van de wijze waarop de Hogeschool invulling geeft aan het stelsel van kwaliteitszorg.

#### SAMENSTELLING COLLEGE VAN BESTUUR

In 2010 liep de benoemingstermijn van vier jaar van J.G. Roelof af. De Raad van Toezicht zette een evaluatie in gang. Dit leidde, met inachtneming van de door de statuten voorgeschreven procedure, tot een benoemingsbesluit voor wederom de periode van vier jaar, ingaande per september 2010.

#### CONTACT MET DE MEDEZEGGENSCHAPSRAAD

Naast de formele procedures omtrent documenten van de Raad van Toezicht, waarmee contact met de Centrale Medezeggenschapsraad werd onderhouden (de begroting, statutenwijziging, benoemingsprocedure lid College van Bestuur), was er in het verslagjaar persoonlijk contact met de CMR. Daartoe woonde een delegatie van de Raad van Toezicht een vergadering van de CMR bij en wel op 14 juni 2010.

#### TEN SLOTTE

De Raad van Toezicht spreekt zijn waardering uit voor de inzet waarmee het College van Bestuur, het management en de overige personeelsleden van de Hogeschool hun functie uitoefenen

**3.1 Geconsolideerde balans per 31 december 2010**

(na verwerking bestemming exploitatieresultaat)

**Activa**

(x € 1.000)

	<u>2010</u>	<u>2009</u>
<b>Vaste Activa</b>		
Materiële vaste activa	<u>112.061</u>	<u>110.602</u>
	112.061	110.602
<b>Vlottende activa</b>		
Vorraden	208	202
Vorderingen	27.600	26.312
Liquide middelen	<u>33.747</u>	<u>18.086</u>
	<u>61.555</u>	<u>44.600</u>
<b>Totaal activa</b>	<u><u>173.616</u></u>	<u><u>155.202</u></u>

	<u>2010</u>	<u>2009</u>
		<b>Passiva</b> (x € 1.000)
<b>Eigen Vermogen</b>	60.369	50.501
<b>Vorzieningen</b>	6.918	6.351
<b>Langlopende schulden</b>	18.589	19.597
<b>Kortlopende schulden</b>	<u>87.740</u>	<u>78.753</u>
<b><u>Totaal passiva</u></b>	<u><u>173.616</u></u>	<u><u>155.202</u></u>

## 3.2 Geconsolideerde staat van baten en lasten 2010

**Baten**

(x € 1.000)

	<u>Realisatie 2010</u>	<u>Begroting 2010</u>	<u>Realisatie 2009</u>
Rijksbijdragen	169.579	169.497	155.648
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	1.936	1.890	1.682
College-, cursus-, les- en examengelden	45.622	44.629	42.050
Baten werk in opdracht van derden	14.781	15.896	14.051
Overige baten	<u>8.503</u>	<u>7.226</u>	<u>9.072</u>
<b>Totaal baten</b>	<b>240.421</b>	<b>239.138</b>	<b>222.503</b>

**Lasten**

	<u>Realisatie 2010</u>	<u>Begroting 2010</u>	<u>Realisatie 2009</u>
Personeelslasten	164.790	169.900	158.745
Afschrijvingen	16.130	14.991	15.719
Huisvestingslasten	15.283	12.777	12.132
Overige lasten	33.664	34.779	32.098
<b>Totaal lasten</b>	<b><u>229.867</u></b>	<b><u>232.447</u></b>	<b><u>218.694</u></b>
Saldo baten en lasten	10.554	6.691	3.809
Financiële baten en lasten	<u>684</u>	<u>894</u>	<u>849</u>
<b>Totaal resultaat</b>	<b><u><u>9.870</u></u></b>	<b><u><u>5.797</u></u></b>	<b><u><u>2.960</u></u></b>

**3.3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2010**

(x € 1.000)

	2010	2009
<b>Kasstroom uit bedrijfsoperaties</b>		
Saldo Baten en Lasten	10.554	3.809
Aanpassing voor:		
Afschrijvingen	16.130	15.702
Mutaties voorzieningen	567	1.163
Veranderingen in vlottende middelen		
Vorraden	-6	4
Vorderingen	-1.288	-3.955
Schulden	8.987	1.734
<b>Totaal Kasstroom uit bedrijfsoperaties</b>	<b>34.944</b>	<b>18.457</b>
<b>Kasstroom uit operationele activiteiten</b>		
Ontvangen interest	366	374
Betaalde interest	-1.050	-1.223
	-684	-849
<b>Totaal kasstroom uit operationele activiteiten</b>	<b>34.260</b>	<b>17.608</b>
<b>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</b>		
Investerings in materiële vaste activa	-17.775	-9.923
Desinvesteringen in materiële vaste activa	186	0
<b>Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten</b>	<b>-17.589</b>	<b>-9.923</b>
<b>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</b>		
Nieuw opgenomen leningen	0	0
Aflossing langlopende schulden	-1.008	-988
<b>Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten</b>	<b>-1.008</b>	<b>-988</b>
Mutaties eigen vermogen (voor bestemmingsresultaat)	-2	0
<b><u>Mutatie liquide middelen</u></b>	<b><u>15.661</u></b>	<b><u>6.697</u></b>

### 3.4 Presentatie van het financieel verslag

Dit financieel verslag is opgesteld in overeenstemming met de met ingang van het boekjaar 2008 geldende nieuwe Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Deze regeling verwijst voor de inrichting van jaarverslag en jaarrekening naar zowel BW 2 Titel 9 als de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving. Naast de algemeen geldende richtlijnen voor de verslaggeving is hierin voor Onderwijsinstellingen de specifieke richtlijn RJ 660 opgenomen. Omdat de HR in eerdere jaren al zoveel mogelijk de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving heeft gevolgd zijn de financiële effecten van de invoering van de nieuwe regelgeving beperkt. In de toelichting op het eigen vermogen is het onderscheid tussen publiek en privaat vermogen aangebracht.

#### Presentatie

De in de toelichting op de staat van baten en lasten ter vergelijking opgenomen begrote cijfers zijn ontleend aan de door het College van Bestuur van de Hogeschool Rotterdam goedgekeurde gewijzigde begroting d.d. 31 augustus 2010 en de door het bestuur van de Transfergroep Rotterdam vastgestelde begroting medio 2010.

Alle bedragen zijn vermeld in eenheden van duizend euro.

#### Stelselwijziging

Het ministerie OC&W heeft door middel van een publicatie in de Staatscourant op 4 oktober 2010, de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs gewijzigd. Hierdoor is het niet meer mogelijk een voorziening te vormen voor toekomstige lasten uit de SOP-regeling. Hogeschool Rotterdam heeft haar stelsel van grondslagen aangepast voor de verwerking van de toekomstige lasten uit de SOP-regeling. Met ingang van 2010 worden de toekomstige lasten niet meer opgenomen in de personeelsvoorziening 'SOP-regeling', maar worden deze verantwoord in de lasten op het moment dat ze zich voordoen. In verband hiermee zijn de vergelijkende cijfers aangepast in de balans, de resultatenrekening en de toelichtingen.

#### *Effecten op het vermogen*

De stelselwijziging is per 1 januari 2010 doorgevoerd. De effecten op het vermogen zijn direct in het eigen vermogen verwerkt.

Stand van de algemene reserves voor stelselwijzigingen per 1 januari 2010	27.612
Effect stelselwijzigingen per 1 januari 2010	
- Vrijval personeelsvoorziening 'SOP-regeling'	<u>1.949</u>
Stand van de algemene reserves na stelselwijzigingen per 1 januari 2010	29.561

#### *Effect op het jaarresultaat*

Bovenstaande stelselwijziging heeft het volgende effect op het jaarresultaat voor 2009:

Resultaat voor stelselwijziging	2.857
- mutatie personeelsvoorziening 'SOP-regeling'	<u>103</u>
Resultaat na stelselwijziging	2.960



### **Schattingswijziging**

Gedurende het verslagjaar 2010 zijn in de materiële vaste activa diverse investeringen in gebouwen beoordeeld of deze investeringen, door de herprofilering van opleidingen en instituten, na 2011 nog worden gebruikt. Activa waarvan de inschatting is dat deze na 2011 niet meer worden gebruikt zijn met ingang van 1 januari 2010 versneld afgeschreven. In het kalenderjaar zijn hierdoor de afschrijvingslasten met 1,7 miljoen euro toegenomen.

### **Consolidatie**

In de jaarrekening worden de financiële cijfers van rechtspersonen waarin de Hogeschool Rotterdam een doorslaggevende en beleidsbepalende invloed heeft geconsolideerd via de integrale consolidatiemethode. De geconsolideerde jaarrekening bevat mede de cijfers van de StichtingTransfergroep Rotterdam en B.V. RDM Campus.

### **3.5 Inrichting en grondslagen**

#### **3.5.1 Waardering van de activa en passiva**

##### **Waardering**

Het boekjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Bij de eerste verwerking van financiële activa en passiva worden deze opgenomen tegen reële waarde vermeerderd met de direct daaraan toe te rekenen transactiekosten. Na de eerste verwerking worden deze financiële activa en passiva gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs volgens de effectieve-rentemethode.

##### **Reële waarde**

De reële waarde van de financiële instrumenten is bepaald met behulp van beschikbare marktinformatie of schattingsmethoden. Bij deze schattingsmethoden wordt de reële waarde benaderd:

door deze af te leiden uit de reële waarde van zijn bestanddelen of een soortgelijk instrument indien voor de bestanddelen ervan of een soortgelijk instrument wel een betrouwbare reële waarde is aan te wijzen; of met behulp van algemeen aanvaarde waarderingmodellen en waarderingstechnieken.

##### **Geamortiseerde kostprijs**

De geamortiseerde kostprijs wordt bepaald door middel van de effectieve-rentemethode verminderd met eventuele afboekingen (direct, dan wel door het vormen van een voorziening) wegens bijzondere waardeverminderingen of oninbaarheid. In de berekening wordt rekening gehouden met agio of disagio op het moment van verkrijging en transactiekosten en honoraria die een integraal onderdeel van de effectieve rentevoet zijn.

##### **Bijzondere waardevermindering van financiële activa**

De Hogeschool Rotterdam beoordeelt op elke balansdatum of een financieel actief of een groep van financiële activa bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Bij aanwezigheid van objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen wordt de omvang van het verlies uit hoofde van de bijzondere waardevermindering bepaald en in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

## Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn opgenomen tegen kostprijs verminderd met een jaarlijkse lineaire afschrijving op basis van geschatte levensduur, welke bedraagt voor:

Gebouwen en terreinen:

• casco	60 jaar
• afbouw	30 jaar
• inbouwpakket en technische installaties	15 jaar
• renovaties	20 jaar
• bedrijfsaanpassingen	10 jaar
• verbouwingen	5 jaar

Inventarissen:

• meubilair en stoffering	7 en 10 jaar
• automatiseringsapparatuur	4 jaar
• overige inventaris	5 jaar

Voor zover een materieel vast actief omvangrijke bestanddelen bevat welke in economische levensduur uiteenlopen, worden deze als afzonderlijke materiële vaste activa verantwoord. Hogeschool Rotterdam past voor de afschrijving van haar gebouwen en terreinen vanaf 2000 de componentenmethode toe.

Gebouwen en terreinen van voor 2000:

• gebouwen en terreinen	30 jaar
• gebouwen, niet oorspronkelijk voor onderwijs bestemd inclusief oud pand HES	20 jaar

In deze kostprijs worden de kosten van groot onderhoud opgenomen zodra deze kosten zich voordoen en aan de activeringscriteria is voldaan. De boekwaarde van de te vervangen bestanddelen wordt dan als gedesinvesteerd beschouwd en ineens ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Alle overige onderhoudskosten worden direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

## Vorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen kostprijs, voor zover nodig verminderd met een voorziening voor incurantheid.

## Deelnemingen waarin invloed van betekenis

Deelnemingen waarin de Hogeschool Rotterdam invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid worden tegen de vermogensmutatiemethode gewaardeerd. Overeenkomstig deze methode, worden de deelnemingen in de balans opgenomen tegen het aandeel van de Hogeschool Rotterdam in de nettovermogenswaarde vermeerderd met haar aandeel in de resultaten van de deelnemingen vanaf het moment van verwerving, bepaald volgens de grondslagen zoals vermeld in deze jaarrekening. In de winst-en-verliesrekening wordt het aandeel van de Hogeschool Rotterdam in het resultaat van de deelnemingen opgenomen.

## **Vorderingen**

Projecten van derden (contractcursussen) worden verwerkt onder vlottende activa en passiva. Resultaten op de projecten worden verwerkt volgens de percentage of completion method. Vorderingen zijn gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, voor zover nodig verminderd met voorzieningen wegens onvolwaardigheid.

## **Liquide middelen**

De liquide middelen worden gewaardeerd op nominale waarde

## **Reserves**

### *Algemene reserve*

Ten gunste c.q. ten laste van de algemene reserve wordt het na toevoeging aan de bestemmingsreserves resterende gedeelte van het publieke resultaat gebracht.

### *Bestemmingsfondsen*

Onder de publieke bestemmingsfondsen zijn de schoolfondsen opgenomen, die niet gevormd worden vanuit de rijksbijdragen.

### *Bestemmingsreserves*

Onder de bestemmingsreserves zijn begrepen bedragen die in het kader van de bestemming van het resultaat, vastgesteld door het bestuur, zijn gereserveerd voor specifieke doeleinden. Reserves die zijn opgebouwd uit private middelen worden als bestemmingsreserve privaaf verantwoord.

## **Voorzieningen**

Op de balans zijn voorzieningen opgenomen voor:

- verplichtingen die in rechte afdwingbaar of feitelijk zijn en,
- verplichtingen waar voor de afwikkeling een uitstroom van middelen noodzakelijk is en,
- de omvang van de verplichting waarvoor een betrouwbare schatting gemaakt kan worden.

De voorzieningen worden gevormd ten laste van het resultaat.

De personele voorzieningen zijn gewaardeerd tegen contante waarde, de overige tegen geamortiseerde kostprijs.

## **Pensioenen**

De aan de pensioenuitvoerder te betalen premie wordt als last in de winst- en verliesrekening verantwoord. Te betalen premie dan wel de vooruitbetaalde premie per jaareinde wordt als overlopend passief respectievelijk overlopend actief verantwoord.

Voor verplichtingen naast de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie wordt een voorziening opgenomen, indien per balansdatum sprake is van een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting aan de pensioenuitvoerder, het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen noodzakelijk is, en er een betrouwbare schatting kan worden gemaakt van de omvang van de verplichting.

## **Langlopende schulden**

Indien van toepassing is aangegeven welke zakelijke zekerheden zijn gesteld. Om het renterisico zo klein mogelijk te houden, wordt binnen de hogeschool Rotterdam hedge-accounting toegepast steeds resulterend in een vaste rente voor een vaste looptijd. Het kortlopende deel van de langlopende schulden wordt onder de langlopende schulden gerubriceerd.

## **Financiële instrumenten**

Ter indekking van het rente risico op leningen met een variabele rente, heeft de HR deze variabele rente middels het afsluiten van SWAPS omgezet in vastrentende leningen. Deze wijze van afdekking van het renterisico is in overeenstemming met de beleidsmatige uitgangspunten zoals deze in het Treasurystatuut van de HR zijn vastgesteld.

Ultimo 2010 bedraagt de marktwaarde van deze SWAPS 1,6 miljoen euro negatief . Omdat de SWAPS alleen worden afgesloten ter dekking van het renterisico op bestaande leningen, worden de SWAPS in de jaarrekening verwerkt via de methode van kostprijs hedge-accounting. Dit betekent dat de marktwaarde van de SWAPS niet in de balans van de HR wordt verwerkt maar dat de marktwaarde van de SWAPS in de toelichting op de jaarrekening wordt uiteengezet.

De swaps worden volgens kostprijs hedge-accounting verwerkt, indien voldaan wordt aan de volgende voorwaarden:

- de algemene hedgestrategie, hoe de hedgerelaties passen in de doelstellingen van risicobeheer en de verwachting aangaande de effectiviteit van deze hedgerelaties zijn gedocumenteerd;
- de in het soort hedgerelatie betrokken hedge-instrumenten en afgedekte posities zijn gedocumenteerd;
- de ineffectiviteit is in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

## **Niet langer in de balans opnemen van financiële activa en passiva**

Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie er toe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot de positie aan een derde zijn overgedragen.

## **Leasing / huurovereenkomsten**

De beoordeling of een overeenkomst een lease bevat, vindt plaats op grond van de economische realiteit op het tijdstip van het aangaan van het contract. Het contract wordt aangemerkt als een lease-overeenkomst als de nakoming van de overeenkomst afhankelijk is van het gebruik van een specifiek actief of de overeenkomst het recht van het gebruik van een specifiek actief omvat.

De Hogeschool Rotterdam heeft alleen leaseovereenkomsten die zich kwalificeren als operational leasing/huurovereenkomsten. Hierdoor worden de lease betalingen lineair over de leaseperiode ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

### **3.5.2 Bepaling van het resultaat**

Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarin de prestatie is geleverd c.q. waarop de prestatie betrekking heeft.

De normatieve rijksbijdragen over het boekjaar worden verantwoord conform de definitieve Rijksbijdragenbrief van het ministerie, met uitzondering van de Beroepskolomgelden, Promotievouchers, G4/5 gelden, functiemix en gelden voor Kennisinnovatie HBO.

Deze worden, voor zover er lasten zijn gemaakt, verantwoord onder de Geormerkte Rijksbijdrage. Het niet bestede deel wordt als vooruitontvangen subsidie verantwoord op de balans.

De opbrengst collegegelden worden tijdsevenredig verwerkt. Onder opbrengst werk voor derden worden de opbrengsten verantwoord die voortvloeien uit contractactiviteiten. Deze activiteiten vallen buiten de primaire bekostiging.

De geormerkte rijksbijdragen worden in de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de ontwikkeling van de betreffende onderwijsprojecten. De implementatie van deze projecten wordt geacht binnen de reguliere taakomvang plaats te kunnen vinden.

Renteopbrengsten worden tijdsevenredig in de winst-en-verliesrekening verwerkt rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost, indien hun bedrag bepaalbaar is en hun ontvangst waarschijnlijk.

Rente wordt toegerekend aan de opeenvolgende verslagperioden naar rato van de resterende hoofdsom. (Dis)agio en aflossingspremies worden als rentelast aan de opeenvolgende verslagperioden toegerekend zodanig dat tezamen met de over de lening verschuldigde rentevergoeding de effectieve rente in de winst-en-verliesrekening wordt verwerkt en in de balans de amortisatiewaarde van de schuld. Periodieke rentelasten en soortgelijke lasten komen ten laste van het jaar waarover zij verschuldigd worden.

### **3.5.3 Kasstroomoverzicht**

In de jaarrekening wordt het kasstroomoverzicht opgesteld via de indirecte methode.

### **3.5.4 Vreemde valuta**

Vreemde valuta worden gewaardeerd tegen de koers op balansdatum. Koersverschillen worden gedurende het verslagjaar ten gunste of ten laste van het resultaat geboekt.

### 3.6 Toelichting op de geconsolideerde balans 2010

#### Materiële vaste activa

De kostprijs van de gebouwen en terreinen welke in het kader van de OKF-operatie aan de hogeschool zijn overgedragen, zijn opgenomen tegen de door het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschappen berekende brutodeelnamesommen.

De investeringen vanaf 1 januari 1994 zijn opgenomen tegen verkrijgingsprijs.

De samenstelling van de post materiële vaste activa is als volgt.

	Verkrijgings- prijs 1-1-2010	Afschrijving Cumulatief 1-1-2010	Boekwaarde 1-1-2010	Verkrijgings- prijs 31-12-2010	Afschrijving cumulatief 31-12-2010	Boekwaarde 31-12-2010
Gebouwen en terreinen	177.867	89.440	88.427	183.466	99.202	84.264
Inventaris en apparatuur	54.069	32.749	21.320	59.532	39.118	20.414
In uitvoering en vooruitbetalingen	855	-	855	7.383	-	7.383
	<b>232.791</b>	<b>122.189</b>	<b>110.602</b>	<b>250.381</b>	<b>138.320</b>	<b>112.061</b>

	Boekwaarde 1-1-2010	Investering	Desinvestering/ gereedmelding	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2010
Gebouwen en terreinen	88.427	5.599	-	9.762	84.264
Inventaris en apparatuur	21.320	5.648	186	6.368	20.414
In uitvoering en vooruitbetalingen	855	12.127	5.599	-	7.383
	<b>110.602</b>	<b>23.374</b>	<b>5.785</b>	<b>16.130</b>	<b>112.061</b>

De verkrijgingsprijs en cumulatieve afschrijving van de inventaris en apparatuur is per 1 januari 2010 met een bedrag van 0,5 miljoen verminderd. De vermindering is toegepast daar de inventaris en apparatuur niet meer aanwezig zijn.

De afschrijving op terreinen betreft de afschrijving op het gebruiksrecht van de grond (erfpacht) Kralingse Zoom, Museumpark en Wijnhaven.

De erfpacht is afgekocht tot en met 2083, respectievelijk 2089 en 2047 en wordt lineair over de duur van het gebruiksrecht afgeschreven, met uitzondering voor de erfpacht gelegen onder gebouw HES I, waarbij de afschrijving gelijk loopt met de afschrijving van het gebouw. In 2004 is het geheel afgeschreven.

De WOZ-waarde van de gebouwen en terreinen vertegenwoordigt een waarde van 157,3 miljoen euro en is als volgt opgebouwd.

Gewaardeerd met peildatum 1 januari 2009	40,0
Gewaardeerd met peildatum 1 januari 2010	6,8
Voorlopig vastgestelde waarde	<u>110,5</u>
Totaal	<u>157,3</u>

De verzekerde waarde van de gebouwen per 1 januari 2011 bedraagt 325,8 miljoen euro.

**Vorraden**

	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Gebruiksgoederen	<u>208</u>	<u>202</u>

De post Vorraden heeft betrekking op de voorraad reproductie materiaal, de winkelvoorraden en de voorraad leer- en hulpmiddelen.

**Vorderingen**

	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Debiteuren	3.501	4.028
Studenten/deelnemers/cursisten	20.268	17.980
Overige vorderingen	531	409
Overlopende activa	3.754	4.180
Af: Voorzieningen wegens oninbaarheid	-454	-285
	<u>27.600</u>	<u>26.312</u>

*Overige vorderingen*

Personeel	164	151
Overige	367	258
	<u>531</u>	<u>409</u>

*Overlopende activa*

Vooruitbetaalde kosten	1.643	1.218
Overige overlopende activa	2.111	2.962
	<u>3.754</u>	<u>4.180</u>

*Voorziening wegens oninbaarheid*

Stand per 1-1	-285	-412
Onttrekking	77	377
Dotatie	-246	-250
	<u>-454</u>	<u>-285</u>

**Liquide middelen**

	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Kasmiddelen	27	36
Tegoeden op bankrekeningen	33.720	17.050
Deposito's	0	1.000
	<u>33.747</u>	<u>18.086</u>

De tegoeden op bankrekeningen staan voor het overgrote deel op een rekening courant waarover een afgesproken rentevergoeding wordt ontvangen.



**Eigen vermogen**

Het eigen vermogen is verdeeld in de volgende componenten:

	Stand per 1-1-2010	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31-12-2010
Algemene reserve	29.561	11.453	0	41.014
Bestemmingsreserve (publiek)	18.245	-1.443	0	16.802
Bestemmingsreserve (privaat)	2.600	-140	0	2.460
Bestemmingsfonds (publiek)	95	0	-2	93
	<u>50.501</u>	<u>9.870</u>	<u>-2</u>	<u>60.369</u>
<i>Bestemmingsreserve (publiek)</i>				
Huisvesting en inventarissen	8.521	-5.382	0	3.139
Innovatie	2.516	1.561	0	4.077
Sanering	3.028	1.867	0	4.895
Ziektevervangning	4.180	511	0	4.691
	<u>18.245</u>	<u>-1.443</u>	<u>0</u>	<u>16.802</u>

Hieronder volgt een korte beschrijving van de bestemmingsreserves (publiek):

- **Huisvesting en inventarissen**  
De reserve is gevormd uit het saldo van de OKF-baten en de bijbehorende lasten inclusief investeringen in nieuwbouw, renovaties, bedrijfsaanpassingen en verbouwingen.
- **Innovatie**  
Deze reserve is gevormd uit het saldo van begrote innovatieuitgaven en de bijbehorende lagere uitgaven met betrekking tot onderwijsontwikkeling en de ontwikkeling van extra hogeschooltaken.
- **Sanering**  
Deze reserve is gevormd uit het saldo van begrote saneringsuitgaven en de bijbehorende lagere uitgaven met betrekking tot saneringsmaatregelen.
- **Ziektevervangning**  
Deze reserve is gevormd met als bestemming om de lasten van personeelsleden die langer dan 12 maanden ziek zijn en meer dan 50% arbeidsongeschikt zijn te betalen.

*Bestemmingsreserve (privaat)*

Privaat	2.000	4	0	2.004
B.V. RDM Campus (vh CMK Lease)	31	-57	0	-26
Transfergroep	569	-87	0	482
	<u>2.600</u>	<u>-140</u>	<u>0</u>	<u>2.460</u>

De bestemming privaat is een risicobuffer voor toekomstige private ontwikkelingen.

Het eigen vermogen van de deelnemingen van de Hogeschool Rotterdam, valt ook onder de bestemmingsreserve privaat.

<i>Bestemmingsfonds (publiek)</i>	Stand per 1-1-2010	Overige Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31-12-2010
Schoolfonds	95	0	-2	93

De schoolfondsen zijn niet gevormd vanuit de rijksbijdragen en staan in principe ter vrije beschikking van de hogeschool.

### Voorzieningen

Het verloop van deze post in het boekjaar is:

	Stand per 1-1-2010	Dotaties	Onttrekkingen / vrijval	Stand per 31-12-2010
<u>Personeelsvoorzieningen</u>				
Wachtgelden	3.274	1.098	1.387	2.985
WAO Eigen Risicodragerschap	1.102	170	213	1.059
Gratificatie ambtsjubileum	620	722	114	1.228
	<u>4.996</u>	<u>1.990</u>	<u>1.714</u>	<u>5.272</u>
<u>Overige voorzieningen</u>				
Waarborgfonds	1.147	0	0	1.147
Afstudeerfonds	208	526	235	499
	<u>1.355</u>	<u>526</u>	<u>235</u>	<u>1.646</u>
	<u>6.351</u>	<u>2.516</u>	<u>1.949</u>	<u>6.918</u>

Onderverdeling saldo	< 1 jaar	> 1 jaar	Stand per 31-12-2010
<u>Personeelsvoorzieningen</u>			
Wachtgelden	1.366	1.619	2.985
WAO Eigen Risicodragerschap	285	774	1.059
Gratificatie ambtsjubileum	112	1.116	1.228
	<u>1.763</u>	<u>3.509</u>	<u>5.272</u>
<u>Overige voorzieningen</u>			
Waarborgfonds	0	1.147	1.147
Afstudeerfonds	249	250	499
	<u>249</u>	<u>1.397</u>	<u>1.646</u>
	<u>2.012</u>	<u>4.906</u>	<u>6.918</u>

De toegepaste disconteringsvoet bedraagt 3%.

Hieronder volgt een korte beschrijving van de voorzieningen.

#### Wachtgelden

Deze voorziening is gevormd ter dekking van de lasten ten gevolge van verplichtingen inzake personeel dat een beroep kan doen op wachtgeld, zowel wettelijk als bovenwettelijk. Het wettelijk wachtgeld bedraagt maximaal 38 maanden.

#### WAO Eigenrisico Dragerschap

Deze voorziening is gevormd ter dekking van de lasten ten gevolge van WAO-verplichtingen. De hogeschool is per 2005 eigenrisicodragers voor de WAO geworden. De consequentie hiervan is dat de hogeschool iedere WAO'er de eerste vijf jaar dient door te betalen. De gevallen die na 1 januari 2007 zijn ontstaan dienen voor een maximum van 10 jaar te worden doorbetaald.

#### Gratificatie ambtjubileum

Deze voorziening is gevormd ter dekking van de lasten van gratificaties. De CAO bepaalt dat een personeelslid bij het bereiken van een 25-jarig en 40-jarig ambtsjubileum een gratificatie krijgt.

#### Waarborgfonds HBO

Deze voorziening is gevormd overeenkomstig het bepaalde in de statuten van de Stichting Waarborgfonds HBO, waarbij de Hogeschool Rotterdam krachtens artikel 2.15 van de WHW is aangesloten.

#### Afstudeerders

Deze voorziening is gevormd ter financiële ondersteuning van studenten die niet voldoen aan de normen voor tempo- prestatiebeurs, dan wel studenten die buiten hun schuld vertraagd afstuderen (één en ander conform hetgeen bepaald is in de wet WHW, art. 7.51.) binnen de Hogeschool Rotterdam.

**Langlopende schulden**

De specificatie is als volgt.

	Stand per 1-1-2010	Aflossingen 2010	Stand per 31-12-2010
Leningen OKF 417036787	7.572	-346	7.226
Bouwlening 120900	154	-154	0
Bouwlening 1225913I	5.781	-254	5.527
Bouwlening 4393614I	5.781	-254	5.527
Bouwlening 2860	276	0	276
Bouwlening 2873	33	0	33
	<u>19.597</u>	<u>-1.008</u>	<u>18.589</u>

De looptijden en rentepercentages zijn als volgt.

	Looptijd > 1 jaar	Looptijd > 5 jaar	Rentevoet
Leningen OKF 417036787	6.856	5.137	6,60%
Bouwlening 1225913I	5.273	4.255	5,00%
Bouwlening 4393614I	5.273	4.256	4,40%
Bouwlening 2860	276	276	9,00%
Bouwlening 2873	33	33	6,38%
	<u>17.711</u>	<u>13.957</u>	

De *leningen OKF* betreft de oorspronkelijk 30-jarige lening van 43,8 miljoen euro afgesloten bij de ABN AMRO Bank N.V.

In 2003, 2006 en 2008 is een extra aflossing gedaan op deze lening.

Deze aflossingen hebben steeds betrekking op 25% van de oorspronkelijke lening.

De aflossingsverplichting in 2011 bedraagt 0,4 miljoen euro. De resterende looptijd van de leningen bedraagt 13 jaar, het schuldrestant over 5 jaar bedraagt nog 5,1 miljoen euro.

In 2011 is er voor een bouwlening met een restschuld van 5,5 miljoen euro een rente herzieningsmoment waarbij de lening vervroegd, zonder boete, kan worden afgelost.

De bouwleningen betreft 4 leningen met een rentepercentage variërend van 4,4% tot 9,0%. De aflossingsverplichting in 2011 voor deze 4 leningen bedraagt 0,5 miljoen euro. Het schuldrestant over 5 jaar bedraagt 8,8 miljoen euro.

Ter meerdere zekerheid is naast een door de Stichting Waarborgfonds HBO verstrekte borgtocht een pandrecht verstrekt ten gunste van de geldgevers op het vorderingsrecht van de geldnemer jegens de Staat der Nederlanden in verband met de door geldnemer tot en met 2010 te ontvangen huisvestingsbijdragen.

**Kortlopende schulden**

De specificatie is als volgt.

	<b>2010</b>	<b>2009</b>
Crediteuren	10.152	8.214
OCW	148	27
Belastingen en premies sociale verzekeringen	7.283	6.930
Schulden ter zake van pensioenen	1.983	1.929
Overlopende passiva	68.174	61.653
	<b>87.740</b>	<b>78.753</b>
<i>Belastingen en premies sociale verzekeringen</i>		
Loonheffing	5.913	5.475
Omzetbelasting	2	27
Premies sociale verzekeringen	1.368	1.428
	<b>7.283</b>	<b>6.930</b>
Vooruitontvangen college-en les gelden	34.671	32.425
Vooruitontvangen subsidies OCW	13.833	11.464
Vakantiegeld en -dagen	5.342	4.529
Accountants- en administratiekosten	124	140
Rente	833	838
Overige, huisvestingslasten	3.991	1.554
Overige	8.249	8.540
Overige, nog te besteden inzake projecten	1.131	2.163
	<b>68.174</b>	<b>61.653</b>

### 3.7 Niet in de balans opgenomen verplichtingen

De stichting heeft een bankgarantie verstrekt tegenover de Stichting Waarborgfonds HBO ten bedrage van 1,1 miljoen euro. Daarnaast kan de stichting slechts leningen aangaan en/of gebouwen verkopen of in onderpand geven na uitdrukkelijke toestemming van de Stichting Waarborgfonds HBO. De stichting heeft naast de aangegeve leningen nog een kredietfaciliteit van 10 miljoen euro.

De stichting heeft vijf erfpachtovereenkomsten. Voor het Museumpark is dit recht, met als einddatum april 2089, gekocht voor een bedrag groot 2,6 miljoen euro. Voor de Wijnhaven 61 is dit recht, met als einddatum augustus 2047, gekocht voor een bedrag groot 1,7 miljoen euro. Voor de Kralingse Zoom, drie erfpachtovereenkomsten, is dit recht, met als einddatum september 2083, gekocht voor een bedrag groot 1,2 miljoen euro respectievelijk 62.632 euro en 1,4 miljoen euro.

#### RDM-verplichtingen

- er is een huurovereenkomst voor een periode van 10 jaar met het Havenbedrijf Rotterdam afgesloten. Voor de huur van de bedrijfshal, ad 0,3 miljoen euro, wordt de helft aan het Albeda College doorbelast;

Voor huurcontracten, onderhoudscontracten gebouwen, licentielasten en schoonmaaklasten zijn de volgende meerjarige verplichtingen aangegaan. De jaarbedragen zijn als volgt:

- huurcontracten 2,8 miljoen euro;
- onderhoudscontracten gebouwen 0,9 miljoen euro;
- licentielasten 2,9 miljoen euro;
- schoonmaaklasten 2,8 miljoen euro;

**3.8 Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten****BATEN****Rijksbijdragen**

De baten uit rijksbijdragen zijn gebaseerd op de rijksbijdragenbrief d.d. 15 december 2010 van het ministerie van OCW.

	<b>Realisatie 2010</b>	<b>Begroot 2010</b>	<b>Realisatie 2009</b>
Rijksbijdragen OCW	160.255	159.556	149.420
Overige subsidies OCW	9.324	9.941	6.228
	<u>169.579</u>	<u>169.497</u>	<u>155.648</u>
<i>Rijksbijdragen OCW</i>			
Normatieve Rijksbijdragen	146.605	145.242	135.957
Aanvullende rijksbijdrage huisvesting	13.650	14.314	13.463
	<u>160.255</u>	<u>159.556</u>	<u>149.420</u>

De Normatieve Rijksbijdrage is ten opzichte van de realisatie 2009 gestegen met 10,6 miljoen euro door de stijging van het aantal onderwijsvragende studenten, prijspeilcorrectie, volume compensatie en een hogere vaste voet.

De Aanvullende Rijksbijdrage Huisvesting nam met 0,2 miljoen euro toe tot 13,7 miljoen euro. De verklaring voor deze stijging is voor 0,4 miljoen euro toe te wijzen aan een stijging van het aantal onderwijsvragende studenten en voor 0,2 miljoen euro aan de daling van de prijs

Ten opzichte van de realisatie 2009 zijn de overige subsidies OCW gestegen met 3,1 miljoen euro. Dit is vooral te verklaren door hogere baten voor de lectoren / kenniskringen, promotie vouchers, studiesucces en de functiemix voor respectievelijk 0,8 miljoen euro, 0,1 miljoen euro, 0,9 miljoen euro en 1,4 miljoen euro. De beroepskolomgelden hebben een lagere baat van 0,4 miljoen euro.

**Overige overheidsbijdragen en -subsidies**

	<b>Realisatie 2010</b>	<b>Begroot 2010</b>	<b>Realisatie 2009</b>
Overige overheidsbijdragen	1.936	1.989	1.682

Onder de overige overheidsbijdragen zijn de gelden opgenomen die zijn verkregen van het ministerie VWS voor werkgevers van de studenten van de masteropleidingen van het Instituut Gezondheidszorg.

**College-, cursus-, les- en examengelden**

	<b>Realisatie 2010</b>	<b>Begroot 2010</b>	<b>Realisatie 2009</b>
Collegegelden sector HBO	45.612	44.614	42.032
Examengelden	10	15	18
	<u>45.622</u>	<u>44.629</u>	<u>42.050</u>

De collegegelden namen met 3,6 miljoen euro toe vanwege hogere tarieven maar vooral door de groei van het aantal studenten. Ten opzichte van de begroting en de realisatie 2009 is er een bedrag van 0,4 miljoen euro gerealiseerd voor instellingscollegegeld.

**Baten werk in opdracht van derden**

	<b>Realisatie 2010</b>	<b>Begroot 2010</b>	<b>Realisatie 2009</b>
Contractonderwijs	9.336	10.207	8.626
Overige baten werk in opdracht van derden	5.445	5.689	5.425
	<u>14.781</u>	<u>15.896</u>	<u>14.051</u>

De Baten werk in opdracht van derden namen ten opzichte van 2009 met 0,7 miljoen euro toe tot 14,8 miljoen euro. De toename bij de Transfergroep bedroeg 0,4 miljoen euro.

**Overige baten**

	<b>Realisatie 2010</b>	<b>Begroot 2010</b>	<b>Realisatie 2009</b>
Verhuur	1.169	1.450	1.262
Detachering personeel	651	912	1.153
Sponsoring	59	0	86
Overige	6.624	4.765	6.571
	<u>8.503</u>	<u>7.127</u>	<u>9.072</u>

De overige overige baten worden als volgt uitgesplitst:

Incassokosten machtigingen collegegelden	267	255	246
Vrijwillige studentenbijdragen	1.406	1.149	1.243
Opbrengst verkoop leermiddelen	781	640	728
Overige opbrengsten	4.170	2.721	4.354
	<u>6.624</u>	<u>4.765</u>	<u>6.571</u>

Ten opzichte van 2009 nemen de overige baten af met 1,0 miljoen euro. De verklaring is met name de daling van detachering personeel , 0,5 miljoen euro, en de daling bij de overige opbrengsten van 0,4 miljoen euro.



**Personeelslasten**

	<b>Realisatie 2010</b>	<b>Begroot 2010</b>	<b>Realisatie 2009</b>
Lonen en salarissen	140.109	143.454	131.831
Overige personele lasten	25.808	27.146	27.920
Af: uitkeringen	-1.127	-700	-1.006
	<u>164.790</u>	<u>169.900</u>	<u>158.745</u>
 <i>Lonen en salarissen</i>			
Brutolonen en salarissen	113.992	119.090	107.257
Sociale lasten	11.374	10.610	10.432
Pensioenpremies	14.743	13.754	14.142
	<u>140.109</u>	<u>143.454</u>	<u>131.831</u>
 <i>Overige personele lasten</i>			
Dotaties personele voorzieningen	1.990	2.696	3.809
Personeel niet in loondienst	15.830	15.416	16.842
Overig	7.988	9.034	7.269
	<u>25.808</u>	<u>27.146</u>	<u>27.920</u>

Ten opzichte van 2009 zijn de personeelslasten gestegen met 5,9 miljoen euro naar 164,8 miljoen euro. De primaire personeelslasten zijn met 8,3 miljoen euro toegenomen. Deze stijging wordt bijna geheel verklaard door de toename van het personeelsbestand met 80 fte en de in de CAO toegekende verhogingen.

De dotaties aan personele voorzieningen zijn 1,9 miljoen euro lager hetgeen met name te verklaren is door de afname bij de voorziening wachtgelden van 1,7 miljoen euro en een lagere dotatie aan de voorziening WAO Eigen Risicodragerschap van 0,2 miljoen euro. De lasten van personeel niet in loondienst zijn met 1,0 miljoen euro afgenomen. De afname is met name te verklaren doordat er minder vacatures zijn vervuld met personeel niet in loondienst.

De overige personeelslasten zijn toegenomen met 0,7 miljoen euro. Hierin zijn de toenames in de scholingslasten en de afname in de wervingslasten de bepalende elementen.

**Afschrijvingen materiële vaste activa**

	<b>Realisatie 2010</b>	<b>Begroot 2010</b>	<b>Realisatie 2009</b>
Afschrijvingen gebouwen, verbouwingen en gebruiksrecht terreinen	9.762	8.067	9.103
Afschrijvingen inventarissen en apparatuur	6.368	6.924	6.616
	<u>16.130</u>	<u>14.991</u>	<u>15.719</u>

De afschrijvingen zijn met 0,4 miljoen euro gestegen. De afschrijvingslast voor apparatuur en inventaris nam af met 0,2 miljoen euro en de afschrijvingslast voor de gebouwen steeg met 0,7 miljoen euro welke met name te verklaren is door 1,4 miljoen euro extra afschrijvingslast welke genomen is in het kader van herprofilering van opleidingen/instituten.

**Huisvestingslasten**

	<b>Realisatie 2010</b>	<b>Begroot 2010</b>	<b>Realisatie 2009</b>
Huur	3.125	2.875	2.229
Verzekeringen	189	220	215
Onderhoud	1.992	1.500	1.142
Schoonmaakkosten	2.818	2.790	2.962
Energie en water	2.862	2.842	2.670
Heffingen	745	1.022	908
Overige	3.552	1.528	2.006
	<u>15.283</u>	<u>12.777</u>	<u>12.132</u>

De huisvestingslasten zijn ten opzichte van 2009 toegenomen met 3,5 miljoen euro hetgeen te verklaren is door met name de toename van de huurlasten panden, onderhoud en overige huisvestingslasten.

**Overige lasten**

	<b>Realisatie 2010</b>	<b>Begroot 2010</b>	<b>Realisatie 2009</b>
Administratie- en beheerslasten	21.106	22.216	21.189
Inventaris, apparatuur en leermiddelen	6.768	6.339	5.999
Dotatie overige voorzieningen	526	207	240
Overige	5.264	6.017	4.670
	<u>33.664</u>	<u>34.779</u>	<u>32.098</u>

<i>Administratie- en beheerslasten</i>	<b>Realisatie 2010</b>	<b>Begroot 2010</b>	<b>Realisatie 2009</b>
Advertentie en werving studenten	2.554	3.074	3.159
Telefoon	800	874	727
Porti	449	432	412
Drukwerk en kopieer	2.035	1.861	1.913
Kantoorbehoeften	452	514	520
Automatisering	491	424	511
Advies	3.388	4.331	3.735
Representatie	1.181	1.295	1.549
Kantine	2.008	1.476	1.871
Overige lasten administratie en beheer	309	289	192
Reis en verblijf	1.829	2.197	1.691
Studentenvoorzieningen	2.781	2.286	2.120
Additionele beheerslasten (TR)	847	863	878
Overige beheerslasten	1.982	2.300	1.911
	<b>21.106</b>	<b>22.216</b>	<b>21.189</b>

De administratie en beheerslasten zijn met 0,1 miljoen euro afgenomen. Dit werd veroorzaakt door stijgende studentenvoorzieningen, kantinekosten, reis & verblijfskosten en overige beheerslasten. Een afname in de lasten vond plaats bij de advertentie en werving studenten, advieskosten en de representatie. Deze laatste is het gevolg van het niet hebben van het hogeschoolfeest.

<i>Inventaris, apparatuur en leermiddelen</i>			
Leermiddelen	2.263	2.379	2.415
Aanschaf apparatuur en inventarissen	229	236	162
Reparatie en onderhoud inventarissen	4.179	3.557	3.300
Verzekering inventarissen	97	167	122
	<b>6.768</b>	<b>6.339</b>	<b>5.999</b>

De inventaris, apparatuur en leermiddelen namen met 0,8 miljoen euro toe ten opzichte van 2009. De stijging bij de reparatie en onderhoud inventarissen is hiervoor verantwoordelijk. Zowel de licenties als onderhoud zijn gestegen ten opzichte van 2009.

<i>Overige overige lasten</i>	<b>Realisatie 2010</b>	<b>Begroot 2010</b>	<b>Realisatie 2009</b>
Vergoeding uitbestede opleidingen	1.755	1.780	1.467
Overig	3.509	4.237	3.203
	<b>5.264</b>	<b>6.017</b>	<b>4.670</b>

De overige lasten namen met 0,6 miljoen euro toe door hogere lasten in verband met uitbesteed onderwijs en stagelasten. De stagelasten voor de opleiding Verloskunde zijn in 2010 toegenomen met 0,3 miljoen euro.

#### Financiële baten en lasten

	<b>Realisatie 2010</b>	<b>Begroot 2010</b>	<b>Realisatie 2009</b>
Rentebaten	366	200	374
Rentelasten (-/-)	-1.050	-1.094	-1.223
	<u>-684</u>	<u>-894</u>	<u>-849</u>

Het saldo van de financiële baten en lasten is ten opzichte van 2009 gedaald met 0,2 miljoen euro en is met name te verklaren door een daling van de rentelasten. De omvang van de rente baten zijn nagenoeg gelijk gebleven, de lagere rentepercentages zijn gecompenseerd door hogere liquide middelen.

**3.9 Toelichting algemeen:****Personeel:**

	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Gemiddeld aantal fte	2.182	2.102
Gemiddeld aantal personeelsleden	3.188	3.072
	<b>Totale werkgeverslasten zie bijlage H</b>	<b>loon (jaaropgaaf)</b>
drs. J.A.C.F. Tuytel (voorzitter)	205.719	158.926
drs. G.J. van Drielen (lid)	181.971	141.042
dhr. J.G. Roelof (lid)	175.910	124.652

## WOPT

(\* 1.000 euro)

Funcienaam	Duur dienstverband	Belastbaar loon	Uitkering i.v.m. beëindiging dienstverband	Beloningen betaalbaar op termijn	Totaal 2010	Totaal 2009
Voorzitter CvB	1-1 / 31-12	159		41	200	201

**Bezoldiging van Raad van Toezicht:**

De bezoldiging voor de Raad van Toezicht bedraagt per jaar 9.000 euro voor de voorzitter en 6.300 euro voor de leden.

Voor meer informatie zie bijlage Model H: Bezoldiging van bestuurders en toezichthouders.

De personeelsbeloningen en andere (uitgestelde) vergoedingen worden verantwoord overeenkomstig Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 271 Personeelsbeloningen.

De Hogeschool Rotterdam kent een Pensioen- en Flexibele Uittredingsregeling voor huidige en voormalige werknemers. De pensioenen zijn ondergebracht bij Stichting Pensioenfonds ABP en de Flexibele Uittreding bij Stichting Flexibel Uittreden Onderwijs. Beide regelingen zijn te karakteriseren als zogeheten toegezegd-pensioenregelingen, waarbij de pensioenuitkering gebaseerd is op de lengte van het dienstverband en het gemiddelde salaris van de werknemer gedurende dit dienstverband.

De gehanteerde pensioenregeling van de stichting is een pensioenregeling die is ondergebracht bij het ABP.

De belangrijkste kenmerken van deze pensioenregeling zijn:

- Er is sprake van een ouderdoms- en nabestaandenpensioen.
- Er is sprake van een middelloonregeling.
- De pensioenleeftijd is 65 jaar.

- De regeling kent zowel een levenslang als een tijdelijk partner- en wezenpensioen, waarbij het partner- en wezenpensioen is verzekerd op risicobasis.

De belangrijkste kenmerken van de uitvoeringsovereenkomst zijn:

- Deelneming in het bedrijfstakpensioenfonds is verplicht gesteld voor de werknemers en bestuurders van de stichting.
- De stichting is uitsluitend verplicht tot betaling van de vastgestelde premies. Er is in geen geval een verplichting tot bijstorting.

De dekkingsgraad van het ABP is per 31 december 2010 gelijk aan 105% (2009: 103,5%).

<b>Accountantslasten</b>	<b>Realisatie</b>	<b>Begroot</b>	<b>Realisatie</b>
	<b>2010</b>	<b>2010</b>	<b>2009</b>
Onderzoek van de jaarrekening	112		105
Andere controleopdrachten	73		77
Adviesdiensten op fiscaal terrein	34		62
Andere niet-controlediensten	28		29
	<b>247</b>		<b>273</b>

#### **Transacties met verbonden partijen**

De Stichting Transfergroep Rotterdam voert contractactiviteiten uit op het gebied van opleidingen en training. Het personeel van de HR wordt op detacheringbasis ingezet voor de Transfergroep Rotterdam. Beide organisaties vormen een fiscale eenheid voor de BTW. Voor verdere informatie zie bijlage Model E: Verbonden partijen.

**ENKELVOUDIGE BALANS EN STAAT VAN BATEN EN LASTEN**

**3.10 Enkelvoudige balans per 31 december 2010**

(na verwerking bestemming exploitatieresultaat)

**Activa**

(x € 1.000)

	<u>2010</u>		<u>2009</u>
<b>Vaste Activa</b>			
Materiële vaste activa	112.005		110.543
Financiële vaste activa	<u>452</u>		<u>596</u>
		112.457	111.139
<b>Vlottende activa</b>			
Vorraden	208		202
Vorderingen	27.001		25.523
Liquide middelen	<u>30.720</u>		<u>16.758</u>
		<u>57.929</u>	<u>42.483</u>
<b>Totaal activa</b>	<u><u>170.386</u></u>		<u><u>153.622</u></u>



	<u>2010</u>	<u>2009</u>
		<b>Passiva</b> (x € 1.000)
Eigen Vermogen	60.369	50.501
Voorzieningen	6.918	6.351
Langlopende schulden	18.589	19.597
Kortlopende schulden	<u>84.510</u>	<u>77.173</u>
<b>Totaal passiva</b>	<u><u>170.386</u></u>	<u><u>153.622</u></u>

## 3.11 Enkelvoudige staat van baten en lasten 2010

**Baten**

(x € 1.000)

	<b>Realisatie 2010</b>	<b>Begroting 2010</b>	<b>Realisatie 2009</b>
Rijksbijdragen	169.579	169.497	155.648
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	1.936	1.890	1.682
College-, cursus-, les- en examengelden	45.622	44.629	42.050
Baten werk in opdracht van derden	12.033	13.538	11.515
Overige baten	8.722	6.883	9.064
<b>Totaal baten</b>	<b>237.892</b>	<b>236.437</b>	<b>219.959</b>

**Lasten**

	<b>Realisatie 2010</b>	<b>Begroting 2010</b>	<b>Realisatie 2009</b>
Personeelslasten	163.439	168.671	157.208
Afschrijvingen	16.095	14.991	15.683
Huisvestingslasten	15.065	12.630	12.081
Overige lasten	32.575	33.561	31.346
<b>Totaal lasten</b>	<b>227.174</b>	<b>229.853</b>	<b>216.318</b>
<b>Saldo baten en lasten</b>	<b>10.718</b>	<b>6.584</b>	<b>3.641</b>
Financiële baten en lasten	704	894	855
<b>Resultaat</b>	<b>10.014</b>	<b>5.690</b>	<b>2.786</b>
Resultaat deelnemingen	-144	233	174
<b>Totaal resultaat</b>	<b>9.870</b>	<b>5.923</b>	<b>2.960</b>

## 3.12 Toelichting op de enkelvoudige balans 2010

## Vorderingen

	<b>2010</b>	<b>2009</b>
Debiteuren	2.367	3.668
Studenten/deelnemers/cursisten	20.268	17.979
Overige vorderingen	1.443	410
Overlopende activa	3.351	3.726
Af: Voorzieningen wegens oninbaarheid	-429	-260
	<u>27.001</u>	<u>25.523</u>
 <i>Overige vorderingen</i>		
Personeel	164	151
Overige	1.280	259
	<u>1.443</u>	<u>410</u>
 <i>Overlopende activa</i>		
Vooruitbetaalde kosten	1.645	1.219
Overige overlopende activa	1.706	2.507
	<u>3.351</u>	<u>3.726</u>
 <i>Voorziening wegens oninbaarheid</i>		
Stand per 1-1	-260	-362
Onttrekking	77	377
Dotatie	-246	-275
	<u>-429</u>	<u>-260</u>

**Kortlopende schulden****De specificatie is als volgt.**

	<b>2010</b>	<b>2009</b>
Crediteuren	9.938	8.072
OCW	148	27
Schulden aan andere deelnemingen	0	472
Belastingen en premies sociale verzekeringen	7.253	6.902
Schulden ter zake van pensioenen	1.983	1.929
Overlopende passiva	65.188	59.771
	<u>84.510</u>	<u>77.173</u>
<i>Belastingen en premies sociale verzekeringen</i>		
Loonheffing	5.885	5.452
Omzetbelasting	0	22
Premies sociale verzekeringen	1.368	1.428
	<u>7.253</u>	<u>6.902</u>
Vooruitontvangen college-en lesgelden	34.671	32.425
Vooruitontvangen subsidies OCW geoormerkt	13.833	11.464
Vakantiegeld en -dagen	5.342	4.529
Accountants- en administratiekosten	124	140
Rente	833	838
Overige	10.385	10.375
	<u>65.188</u>	<u>59.771</u>

## 4. Overige gegevens

### 4.1 Controleverklaring

#### **Controleverklaring van de onafhankelijke accountant**

Aan: het College van Bestuur en de Raad van Toezicht van Stichting Hogeschool Rotterdam

#### **Verklaring betreffende de jaarrekening**

Wij hebben de jaarrekening 2010 van Stichting Hogeschool Rotterdam te Rotterdam gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2010 en de geconsolideerde en enkelvoudige staat van baten en lasten over 2010 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

#### **Verantwoordelijkheid van het bestuur**

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. Het bestuur is tenslotte verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van de relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

#### **Verantwoordelijkheid van de accountant**

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 2.9, derde lid van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het onderwijscontroleprotocol OCW/EL&I 2010. Dit vereist dat wij voldoen aan voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan alsmede voor de naleving van de betreffende wet- en regelgeving, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van het interne beheersing van de entiteit. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

**Oordeel**

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Hogeschool Rotterdam per 31 december 2010 en van het resultaat over 2010 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2010 voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het onderwijscontroleprotocol OCW/EL&I 2010.

**Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen**

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:393 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Rotterdam, 27 juni 2011  
Ernst & Young Accountants LLP

w.g. J.C. Besters RA

#### 4.2 Bevestiging college van bestuur

In het kader van de uitbreiding op artikel 31 lid 1 van de Richtlijn verslaggeving Hoger Onderwijs zoals met ingang van 29 januari 2005 is ingevoerd verklaart het College van Bestuur als volgt.

Alle bekende en van belang zijnde informatie voor het afgeven van de controleverklaring is aan de accountant verstrekt. Daarnaast bevestigt het College van Bestuur niet betrokken te zijn geweest bij onregelmatigheden gericht op het beïnvloeden van de rijksbijdrage.

#### 4.3 Resultaatbestemming

Algemene reserve	11.453
Bestemmingsreserve (publiek)	-1.443
Bestemmingsreserve (privaat)	<u>-140</u>
Resultaat	<u><u>9.870</u></u>

#### 4.4 Gebeurtenissen na balansdatum

Op 8 april 2011 is er een huurovereenkomst getekend voor de huur van een pand aan de Rochussenstraat te Rotterdam voor ruim 16.000 m<sup>2</sup>.

## **Bijlagen**

### **5.1 Gegevens over de rechtspersoon**

HOGESCHOOL ROTTERDAM

Museumpark 40  
Postbus 25035  
3001 HA ROTTERDAM

Administratie: 30299 - 22 OJ

Contactpersoon: drs. A.M.J.B.H. van den Assum  
telefoon 010 – 794 45 24





**Model E: Verbonden partijen**

Naam	Juridische vorm 2010	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen vermogen 31-12-2010 EUR	Resultaat jaar 2010 EUR	Art 2: 403 BW Ja/Nee	Deelname %	Consolidatie J/N
Stichting Transfergroep	Stichting	Rotterdam	1	481.222	86.834-	Nee	100	J
BV RDM Campus	B.V.	Rotterdam	4	27.327-	56.945-	Nee	100	J

**Model G****OCW Geormerkte subsidies:**

	Jaar	Kenmerk	Bedrag van toewijzing	Saldo 2009	Ontvangen	Lasten	Saldo 2010
Omschrijving			EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Studenten met een functiebeperking	2006	BGS/UBT-06/214540 M	245.904	26.781	0	0	26.781
Postinit. Masteropl.	2010	HO&S / 216482	121.175		121.175		121.175
Lerarenbeurs deel 2010/2011	2010	BEK - 10 -50705 M	145.267		145.267		145.267
Lerarenbeurs deel 2010/2011	2010	BEK - 10 -53681 M	20.952		20.952		20.952
Lerarenbeurs deel 2010/2011	2010	BEK - 10 -73336 M	130.644		130.644		130.644
Lerarenbeurs deel 2010/2011	2010	BEK - 10 -53844 M	-6.984		-6.984		-6.984
Lerarenbeurs deel 2010/2011	2010	BEK - 10 -83902 M	-2.794		-2.794		-2.794
Sirius programma	2010	OND/ODB-09/69873 M	701.600		701.600	253.000	448.600
<b>Totaal</b>			<b>1.355.765</b>	<b>26.781</b>	<b>1.109.861</b>	<b>253.000</b>	<b>883.642</b>

**OCW Vooruitontvangen subsidies:**

	Jaar	Kenmerk	Bedrag van toewijzing	Saldo 2009	Ontvangen	Lasten	Saldo 2010
Omschrijving			EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Stagevergoeding	2005	BvH/BHO-2005/188673 M	313.163	107.506	0	107.506	0
Beroepskolom	2008	BVH/BHO-2007/100737 M		2.360.346	887.704	384.888	2.863.162
G4/5 gelden (Studierendement niet-westerse allochtone studenten)	2008	BEK/BKR-2008/79219		0	2.738.560	2.738.560	0
Kennisinnovatie hbo	2008	BVH/BHO-2007/100737 M		7.682.415	4.658.661	3.463.920	8.877.156
Promotievouchers	2008	BVH/BHO-2007/100737 M		902.864	388.829	237.000	1.054.693
Funciemix	2009	BEK/BPR-2009/137384 M	1.100.758	411.334	1.941.841	2.050.883	302.292
Summercourses	2009	BEK/BPR-2009/137384 M	87.076	0	87.076	87.076	0
<b>Totaal</b>				<b>11.464.465</b>	<b>10.702.671</b>	<b>9.069.833</b>	<b>13.097.303</b>

Totaal geormerkte en vooruitontvangen subsidies

13.980.945

Het totaalbedrag is opgenomen bij de kortlopende schulden onder de posten OCW en vooruitontvangen subsidies OCW

### Model H: Bezoldiging van bestuurders en toezichthouders

Is er een bezoldiging van de bestuurders	Ja/Nee	J
Is er een bezoldiging van de toezichthouders	Ja/Nee	J

	Duur arbeidsovereenkomst / werkzaamheden		Ingangs datum dienst verband	Taak omvang	Dienst betrekking (D) of op Interimbasis (I)	Periodiek betaalde beloningen	Bonus betalingen / gratificatie	Ontvangen pensioenbijdragen/ beloningen betaalbaar op termijn	Uitkering wegens beeïndiging v/h dienstverband
	Vanaf	Tot							
<b>Bestuurders</b>									
- drs. J.A.C.F. Tuytel (voorzitter)		vast	1-8-1973	1	D	179.365	0	26.354	0
- drs. G.J. van Drielen (lid)		vast	1-3-1997	1	D	159.820	0	22.151	0
- dhr. J.G. Roelof (lid)	1-9-2010	31-8-2014	1-8-1991	1	D	153.759	0	22.151	0
<b>Totaal Bestuurders</b>						<b>492.944</b>	<b>0</b>	<b>70.656</b>	<b>0</b>
<b>Toezichthouders</b>									
- mr. C.J. de Swart (voorzitter)					nvt	11.800			
- ir. C.J. Asselbergs					nvt	10.501			
- drs.C.A.C.M. Oomen MSc					nvt	18.285			
- mr. W. Sorgdrager					nvt	10.501			
- drs. C.W. van der Waaij RA					nvt	8.234			
<b>Totaal Toezichthouders</b>						<b>59.321</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

In de uitbetaling aan de heer Oomen zijn ook 8 maanden 2009 opgenomen.

De beloningen voor de Toezichthouders bedragen € 9.000 voor de voorzitter en € 6.300 voor de leden. In de periodiek betaalde beloningen zijn deze bedragen opgenomen die voor 2010 zijn betaald. De verschillen tussen de beloning en periodiek betaalde beloning is te verklaren doordat de beloningen abusievelijk zijn gebruteerd.